

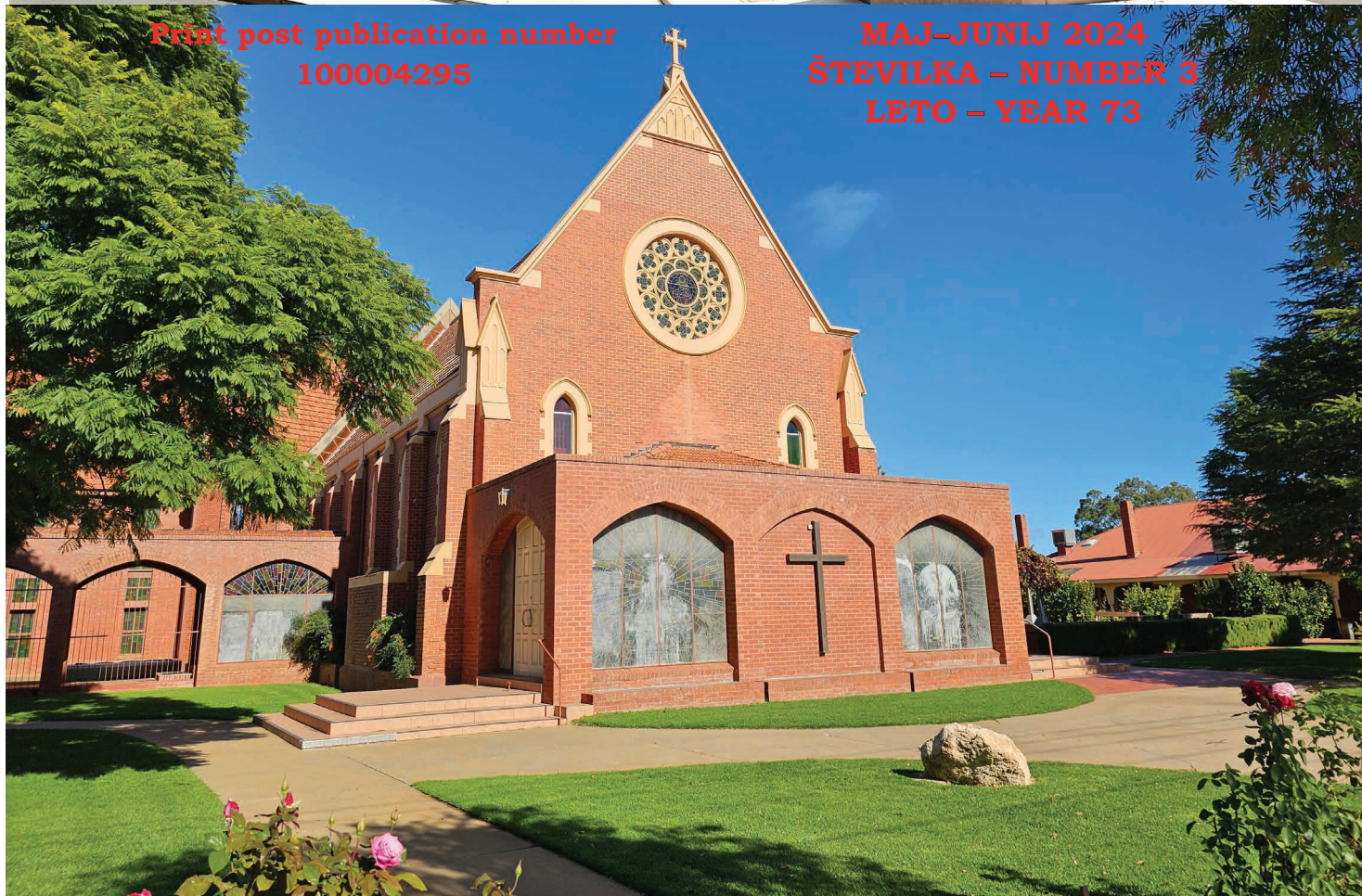
Misli

Thoughts

**Print post publication number
100004295**

**MAJ-JUNIJ 2024
ŠTEVILKA - NUMBER 3
LETO - YEAR 73**

Misli maj-junij 2024

Vsebina:

- 3 Dragi in spoštovani rojaki
- 6 Izpod Triglava
- 12 Vaši darovi
- 13 Slovenski misijon Sydney
- 17 + Alojz (Lojze) Žnidaršič
- 21 Polovinke
- 25 Erika Vouk: Iz zbirke *Lascia pur dir*
- 26 Slovenski misijon Adelaide
- 27 Slovenski misijon Melbourne
- 37 Obrad Conrad: Kjer valovi Mure
- 40 Molitev Angel Gospodov
- 41 P. Pavle Jakop: Ti, ki si plačal za mir
- 42 Rudolf Maister – dober in prijeten,
a hkrati neizprosni mož
- 44 Triglav Mounties
- 48 Ob 110. obletnici začetka prve
svetovne vojne
- 53 Iz Kraljicine dežele – Queenslanda
- 55 Včeraj in danes
- 57 Kratko potovanje v Marian Valley
- 62 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 69 Ezopove basni za današnji čas

Ljubeči Bog,
kadar koli bo moja dolžnost,
da izberem, bodi moja luč
in moj svet in mi usmiljeno
razodeni pot, po kateri naj
stopam.

Naj ne prisluhnem
prigovarjanju lastnih sebičnih
želja ali svetne preudarnosti,
temveč naj izberem tvoj navdih.
Naj me tvoj dobri Duh vodi
po pravi poti in naj me tvoja
previdnost pripelje tja, kamor
se sam morda ne bi odpravil,
toda kjer bodo vse stvari najbolj
v tvojo slavo in v blagor moje
duše.

Marija, Mati dobrega sveta,
Sedež modrosti,
Pomoč kristjanov, prosi za nas.

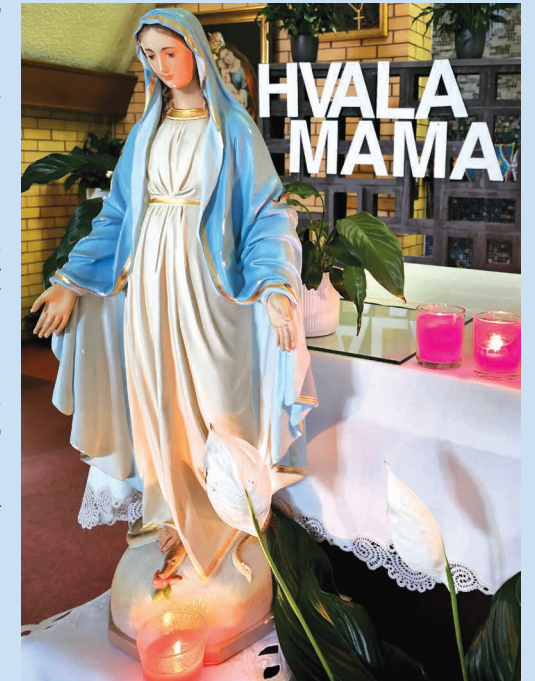
Francis Xavier Lasance

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: romarsko svetišče Marije
Pomočnice na Rakovniku,
Ljubljana (foto: p. SP)
Spodaj: župnijska cerkev
Presvetega Srca, Mildura, Viktorija
(foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

Šmarnični mesec majnik, kot smo ga radi imenovali v Sloveniji, se je iztekel. Letošnji je bil v mojih mislih in molitvah zaznamovan z majniško Marijino pesmijo *Spet kliče nas venčani maj, k Mariji v nadzemeljski raj. Cvetlice dobrane si venčajo glave, raduje se polje in gaj, raduje se polje in gaj. Drevesa po vrtilih cveto, po vejah pa ptice pojo, nebeški Kraljici, Mariji Devici pozdrav ino slavo dajo, pozdrav ino slavo dajo. Že šmarnice bele cveto in vrtnice venec pleto, da krasnega maja se slava obhaja cvetlici Mariji lepo, cvetlici Mariji lepo. Tako se Marija časti, ko maj nje lepoto slavi. Za grešne sirote, pa Mati dobrote pred sedežem Božjim kleči, pred sedežem Božjim kleči. Le kliči nas, venčani maj, k Mariji v nadzemeljski raj, da večno veseli Mariji bi peli, o, Jezus, to milost nam daj, o, Jezus, to milost nam daj.*

Najlepši spomini na šmarnice so iz mojih osnovnošolskih let, ko sem kot otrok zvečer vse pustil in šel k maši ... Človeka je kar vleklo, ko je čakal, da bo naslednji dan. V spominu so mi ostale šmarnice, ki so bile namenjene spoznavanju liturgičnih predmetov, pa zgodbe običajnih družin, ki so se borile z grešnostjo in duhovnostjo, pa življenja svetnikov, ki so bili prav tako kot mi navadni ljudje, le trudili so se živeti po volji Boga ... Lepi spomini segajo v otroštvo, ko sem šmarnice obiskoval, poslušal šmarnično branje in prepeval Marijine pesmi. Zdi se mi, da so lahko šmarnice priložnost oziroma poseben čas,

ko se še bolj zbližamo z Marijo in jo častimo z molitvijo in petjem. Zdaj cerkev ob šmarnicah ni tako zelo polna kot nekoč, a še vedno veljajo besede iz pesmi: *Še gori ljubezen, blažena Gospa, še si ti kraljica mojega srca.* In si želim, da bi tako tudi ostalo.

Zatekanje k Materi Mariji je res globoko zapisano v slovensko krščansko dušo. Ob nenehni izkušnji njenih milosti in pomoči je postala vezni člen med nami in Bogom. Da je Marija naša velika priprošnjica, nam kažejo tudi številne pesmi in molitve, namenjene prav njej.

Kljub temu, da se vsi zavedamo, da nihče od nas ne bo živel večno in da je smrt ljubljenih oseb sestavni

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Tehnični urednik (Production Editor) in računalniška postavitev:** p. David Šrumpf OFM, Kew | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetzel | **Stalni sodelavci:** p. David Šrumpf OFM, p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Martha Magajna, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address):** MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | **Tel.: 03 9853 7787** | **E-mail:** slomission.misli@gmail.com | **Naročnina za 2024** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišтво** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | **ISSN 1443-8364**

del življenja, se nas odhod naših bližnjih globoko dotakne. Še posebno, če so to naši starši, bratje, sestre, možje, žene, otroci ... In tako sem z globokim občutkom sočutja prejel vest, da je Gospodar življenja na 4. velikonočno nedeljo (ali na nedeljo dobrega Pastirja, kot ji tudi rečemo), 21. aprila 2024, k sebi poklical Alojza (Lojzeta) Žnidaršiča, očeta patra Darka Žnidaršiča, voditelja slovenskega verskega misijona v Sydneyju. Oče Alojz je dopolnil 84 let (rojen 23. maja 1939). V svojem in tudi vašem imenu izrekam patru Darku iskreno sočutje ter obljubo molitvene in duhovne bližine.

V tem času sem se veliko spraševal ali obstaja dom, kjer bom do konca srečen in do konca ljubljen? V iskanju odgovora mi je pod roko prišla zgodba, kako se je neki mladostnik vračal iz mladinskega zapora. Več kot šest let je preživel

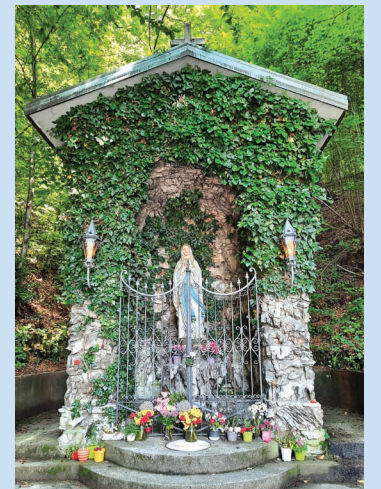
tam, ker je v mladosti delal takšne in drugačne ne le vragolije, ampak prave barabije, kot je rekel sam. Rekel je, da je bilo prav, da je šel v zapor. To zgodbo je pripovedoval njegov sopotnik z vlaka. Mladenič mu je povedal, kaj vse se je dogajalo v njegovi mladosti, potem pa mu je rekel: »Veste, preden sem odšel iz zapora, sem svojim domačim napisal pismo. Napisal sem jim: 'Dragi domači! Pred našo hišo stoji jablana. Če bodo, ko se bom peljal mimo hiše na tej jablani

obešeni trakci, bom vedel, da lahko pridem domov. Če pa bodo na jablani samo jabolka bom vedel, da doma nimam kaj iskati.'« Bal se je namreč, da bi ga zaradi sramote, ki jo je naredil domačim in vasi, po dolгих letih zavrnil v lastnem domu. Kaj se je zgodilo? Ko je vlak peljal mimo njegove hiše, je mladenič naenkrat začel jokati od sreče in ganotja. Na jablani pred domačo hišo ni viselo samo nekaj trakcev; celo drevo je bilo okrašeno z njimi. Takrat je rekel svojemu sopotniku: »Šele zdaj vidim, kaj pomeni imeti dom. Vidim, kaj pomeni, da si ljubljen, kljub temu, da v življenju delaš takšne ali drugačne stvari; kaj pomeni, da te ljubijo brezpogojno in da se nekje počutiš doma, da si ljubljen v globini svojega bitja.« Tudi apostol Tomaž je verjetno doživljal podobno, ko se je Jezus po vstajenju poslavljaj od njih. Ko je apostolom povedal, da ne bo več med njimi, da odhaja k svojemu Očetu v nebеса. Tomaž mu je rekel: »Kaj pa mi? Kaj se bo pa z nami zgodilo?« In predstavljaj si, kako Jezus prime apostola Tomaža za rame, se mu globoko zazre v oči in reče: »Tomaž, ne vznemirjaj se. Ne boj se. Grem zato, da ti pripravim prostor. Eno izmed bivališč je namenjeno tudi tebi, da boš tam večno doma, večno ljubljen.« In predstavljaj si, kako si je Tomaž oddahnil, ko mu je Jezus lepo povedal, da odhaja samo zato, da mu pripravi prostor, kjer bo doma in večno srečen.

Slišal sem, da je razlika med popotnikom in romarjem bistvena. Popotnik hodi

in tava, romar pa ima cilj, namen svojega romanja. Namen in cilj našega romanja so nebеса, je dom. Ko so mater Terezijo iz Kalkute nekoč vprašali: »Mati Terezija, ali se kaj bojite smrti?« je rekla: »Smrti naj se bojim? Saj grem vendar domov!« Naš bl. škof Anton Martin Slomšek je v svoji pesmi tako lepo izrazil skrivnost tega doma, te večnosti, tega cilja. *V nebesih sem doma, tam Jezus krono da, tam je moj pravi dom, tam večno srečen bom.* Ni večje vsebine in ni večje globine, kot jo je zapisal. To, kar je Jezus povedal v evangeliju, je Slomšek izrazil v pesmi. Kako srečni smo lahko, ko se vsakemu izmed nas pri vsaki sveti maši Jezus zazre v velikokrat prestrašene, zbegane, zastrte oči. V našem tednu se marsikaj zgodi. In Jezus reče: »Priatelj, ne boj se. Grem, da ti pripravim prostor, kjer boš do konca ljubljen.« To je največ. Dom. Dom niso samo stene, dom niso lepa stanovanja, dom niso ne vem kakšne kljuge in dragocene vaze. Dom smo ljudje in so odnosi. Dom je ljubezen.

Spomnim se številnih obiskov, ki sem jih naredil v življenju. V stanovanjih je bilo vse urejeno do najmanjše podrobnosti. Kakšen kristal! Samo zaploskal si, pa so se prižgale luči! Vendar ni dišalo po domu. Ni bilo, kot rečemo, duše v njem. Ni bil dom. Jezus nam želi povedati prav to. »Ne vznemirjaj se, Simon Peter. Ne boj se. Pripravil sem ti prebivališče v nebesih. Veš za cilj, veš za pot, in veš, kam moraš iti.« Naš cilj torej ni temna praznina. Tako kot ptice selivke doživljajo na poti marsikaj hudega – orkane, točo, neurja ..., tako tudi nam vera ne zagotavlja, da bo naše življenje lahko in posuto z rožicami. Sveti Efraim Sirski pravi: »Kjer je vera, tam je dom. Kjer je dom, tam je varnost.« Veš, da boš nekoč doma, in ta moč, da boš nekoč pri Bogu in do konca ljubljen, te žene naprej. Kliče te tako, kot klic mame in očeta.

Neka slika prikazuje Jezusa z vrati. Zanimivo pri teh vratih pa je, da je kljuka samo na notranji strani. Jezus trka nanje. Nad sliko piše: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Kdor stopi skozi mene, bo živel večno.« Samo jaz lahko odprem ta vrata. Jezus jih ne more, ker nima kljuke. On trka. Kaj bom storil? Kako se bom odločil? Bom odprl vrata in Jezusa povabil, naj hodi z menoj? Potrebujem pot. In potrebujem nekoga, ki je že prehodil te stopinje. Potrebujem nekoga, da slišim njegov glas. »Jaz sem vstajenje in življenje.«

Dragi ljudje dobre volje, ki to berete. Sebi in vam želim, da bi pogumno, brez strahu hodili z Jezusom po poti, ki nas bo pripeljala domov. Jezus je z vsakim izmed nas, in če bova z njim, se nama ne more nič hudega zgoditi. To je vera. In kjer je vera, tam je dom. In kjer je dom, tam je varnost. In pred vsako cerkvijo na jablani visijo listki, ki nam kažejo, da smo tu doma in da smo do konca sprejeti.

Jezus, hvala ti, ker nas imaš rad.

p. Simon Peter Berlec

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

NADŠKOF MITJA LESKOVAR ODHAJA V AFRIKO

Papež Frančišek je 16. aprila 2024 dosedanega nuncija v Iraku nadškofa Mitja Leskovarja, doma iz župnije Kokrica pri Kranju, imenoval za apostolskega nuncija v Demokratični republiki Kongo. Nadškof Leskovar

je zadnja štiri leta deloval v Iraku. V tej državi je med drugim pripravljaj vse potrebno za obisk papeža Frančiška, ki je želel obiskati deželo očaka Abrahama. Irak je z mestom Ur na Kaldejskem in planoto Ninive ena izmed svetopisemskih dežel. Nuncij Mitja Leskovar v državi, ki jo je močno zaznamovala vojna in jo še vedno pretresajo spopadi, nasilje in preganjanja, ni imel lahkega dela. Kar 97 odstotkov prebivalcev Iraka je muslimanov, katoličani pa predstavljajo

le peščico. Poleg tega je med njimi precej vernikov različnih Cerkev vzhodnega obreda. V času njegovega bivanja v Iraku ni bilo slabo. Kot je pripovedoval so katoličani nehali bežati iz države; nekateri se celo vračajo. Tudi papežev obisk v Iraku je imel velik simbolni pomen ne le za kristjane, ampak tudi muslimane in voditelje države.

35 LET MAJNIŠKE DEKLARACIJE – ČAS ZA NOV SLOVENSKI SKUPAJ

Pesnik Tone Pavček je 8. maja 1989 na Kongresnem trgu v Ljubljani prebral majniško deklaracijo, v kateri so podpisniki jasno sporočili, da hočejo živeti v suvereni državi slovenskega naroda in da bodo kot suverena država samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope. Deklaracijo, ki jo je prebral Pavček na množičnem protestnem zborovanju zaradi aretacije Janeza Janše, so podpisali Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, Univerzitetna konferenca ZSMS in Društvo slovenskih skladateljev. Majniški deklaraciji je konec istega leta sledil podpis dogovora o oblikovanju Demosa, ki je aprila 1990 zmagal na volitvah in prevzel vodenje prve slovenske vlade.

Na predvečer 35-letnice majniške deklaracije so se na domačiji pokojnega Ivana Omana, kot gostje sina Janeza,

zbrali še živeči ustanovitelji Demosa. Prišli so Hubert Požarnik, Rajko Pirnat, Lojze Peterle, Matjaž Šinkovec, Marjan Podobnik in Andrej Magajna ter sestavili poslanico novim rodovom oziroma mladim generacijam. Isti večer jo je na prireditvi »Demos, družba, domovina« v Škofji Loki javno prebral predsednik osamosvojitvene vlade Lojze Peterle. Zapisali so: »Z osamosvojitvijo je slovenski narod dosegel svoj največji politični cilj in si zagotovil demokratičen okvir za svoje samouresničevanje. Kot tak se je vključil v OZN, Evropsko zvezo in Nato. Ni pa do konca izpeljal prehoda v demokracijo in uveljavil evropskega odnosa do preteklosti. Napete svetovne razmere z vojnami v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu, civilizacijsko propadanje Zahoda, domača politična polarizacija in demografska zima postavljajo slovenski narod, njegovo državo in njeno družbo pred nove zahtevne izzive. Po svetu in doma se znova uveljavljata koncept sovražnika in koncept imperija, ki sta v nasprotju z duhom osamosvojitve in konceptom skupnosti, s katerim je nastala Evropska unija, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva. Poglobljanje politične polarizacije in uveljavljanje modelov vladanja in družbenih odnosov, ki smo se jim odpovedali 25. junija 1991 in ne temeljijo na spoštovanju drugega, temveč na volji po obvladovanju, ne krepí slovenske medsebojnosti in ogroža našo skupno prihodnost. Naloga novih slovenskih rodov je, da sledeč vrednotam osamosvojitve, ki nas je povezala in poenotila, najdejo pot v sožitje in sodelovanje, ki ne bo obremenjeno s travmami preteklosti,

ampak v sožitju z naravo naklonjeno življenju in podjetnosti. Novo zaupanje in nove projekte v skupno dobro lahko uresničimo samo kot skupnost, ki deli skupne vrednote in načela. Samo skupnost, v kateri so vsi 'naši', lahko raste. Demokracija in lastna državnost nista samoumevni, tudi ne Evropska zveza ali Nato. Koncept sovražnika lahko ogrozi vse. Demos je uspel, ker je razumel svoj čas, dobil za projekt osamosvojitve plebiscitarno podporo in imel pogum, da je šel do konca. Slovenijo je postavil na prvo mesto. Čas je za nove slovenske sanje, nove vizije, nov pogum, nove projekte in nov slovenski skupaj. Naj bosta novim slovenskim rodovom pri oranju nove brazde misel in delo Ivana Omana zavezujoč navdih.«

VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT

Na dan Evrope, 9. maja, se je v Sloveniji začela kampanja pred evropskimi volitvami. Stranke, ki se potegujejo za sedeže v Evropskem parlamentu, so morale za financiranje kampanje dva tedna prej odpreti posebne bančne račune, predvsem pa vložiti kandidatne liste. Med prvimi so to storile NSi, SLS in Vesna, v zadnjem tednu pa SD, SDS, Svoboda, Levica, Resnica, tik pred koncem pa še nekaj manjših neparlamentarnih strank. Slovenija je imela v tem mandatu v Evropskem parlamentu osem poslancev. Štirje so pripadali politični skupini Evropske ljudske stranke, ki je že nekaj mandator vodila v parlamentu, pri nas pa so porazdeljeni takole: dva iz SDS in po eden iz NSi in SLS. Stranka SD

ima dva poslanca, Svoboda tudi dva, a jih je prevzela po propadli listi Marjana Šarca. V Evropskem parlamentu sta dva v politični skupini socialistov, dva pa pri liberalcih. Pri tokratnih volitvah sodelujejo z desnosredinskega pola le tri stranke, na levici pa jih je precej, zato se bodo glasovi drobili. Po oceni velike večine bosta v mandatu novega Evropskega parlamenta pomembni vprašanji varnost Evropske povezave in njena širitev, zlasti na Balkan. Pri nas je vladajoča leva politika domislila več posvetovalnih referendumov, s katerimi bi na volitve pritegnili svoje podpornike. To so referendumi o prostovoljnem samomoru s pomočjo (evtanazija), o uporabi konoplje in uvedbi preferenčnega glasu. Referendume so pozneje predlagali tudi v opoziciji, a zeleno luč so dobili le »koalicijski predlogi«. Janez Cigler Kralj iz NSi je ob tem dejal, da gre za očitno zlorabo in ugrabitev evropskih volitev in kampanje pred volitvami v Evropski parlament.

O VOLITVAH TUDI EVROPSKI ŠKOFJE

Pred volitvami so izjavo o njihovem pomenu pripravili voditelji Komisije škofovskih konferenc Evropske unije. V njej so med drugim zapisali: »Škofje, ki zastopamo škofovske konference držav članic Evropske unije, pozivamo vse državljane, še posebej pa katoličane, naj se pripravijo na evropske volitve junija 2024 in se jih dejavno udeležijo. Evropski projekt, ki si prizadeva za Evropo, zedinjeno v različnosti, močno, demokratično, svobodno, miroljubno, uspešno in pravično, je projekt, ki si

ga delimo in do katerega občutimo odgovornost. Vsi smo poklicani, da to izrazimo tudi z oddajo svojega glasu in odgovorno izbiro poslancev Evropskega parlamenta, ki bodo v naslednjem sklicu parlamenta zastopali naše vrednote in si prizadevali za skupno dobro.« Iz Slovenije je izjavo podpisal škof Anton Jamnik. Izjava je prišla tudi iz kroga Komisije škofovskih konferenc Evropske unije, Konference evropskih cerkva, Medparlamentarne skupščine za pravoslavje in organizacije Skupaj za Evropo. Ta pa poudarja pomen priznavanja krščanskih vrednot kot temelja evropskega projekta. Cerkve se zato zavzemajo za vključevanje krščanskih vrednot v politične platforme in predvolilne kampanje ter hkrati pozivajo k zavzemanju proti zlorabi religije v politične namene.

JAMA POD MACESNOVO GORICO – SLOVENSKI KATIN

V Platonovi votlini Zavoda Sv. Stanislava v Ljubljani so sredi aprila odprli razstavo z naslovom 3450 umorjenih – Jama pod Macesnovo gorico – slovenski Katin. Gre za brezno v Kočevskem rogu, v katerega so konec maja in v juniju 1945 metali pobite slovenske domobrance. Na podlagi pričevanj,

zgodovinskih virov in arheoloških izkopavanj so to domnevali že kmalu po osamosvojitvi. Dokončno so to potrdili arheologi, ki so od aprila do septembra 2022 v tem breznu izkopali posmrtno ostanke 3450 moških. Pot do njih je bila zahtevna, saj so jamo delno minirali že med pobijanjem, veliko miniranje je sledilo deset let pozneje. Takrat so razstrelili celoten strop jame. Da so lahko odkrili posmrtno ostanke, so morali izkopati tri tisoč kubičnih metrov razstreljene kamnine. Zaradi razdrobljenosti kosti povsem natančno štetje žrtev ni bilo možno. Bilo jih je vsaj 3450. Med izkopavanjem so našli tudi več kot 10.000 predmetov, od svetinjic in rožnih vencev do jedilnega pribora. Večina predmetov je pripadala žrtvam, več kot desetina pa storilcem. Razstava 3450 umorjenih – Jama pod Macesnovo gorico – slovenski Katin ponuja zgodovinski okvir tega dogajanja, predstavi preživele in njihova pričevanja, odpira vpogled v izkop posmrtnih ostankov iz brezna in del predmetov, ki so jih našli pri izkopavanju. Ti potrjujejo, da so bili med pobitimi tudi invalidi, saj so našli bergle, razne opornice in drugo. Ob odprtju je razstavo predstavil njej avtor dr. Jože Dežman. Odprl pa jo je nadškof Andrej Saje, ki se je zahvalil vsem, ki so vztrajali pri odkrivanju resnice in omogočili, da je prišla v javnost. Razstava, ki bi morala biti odprta že lani, a je aktualna oblast to preprečila, je bila teden dni pozneje v angleški različici odprta tudi v Evropskem parlamentu. Pred koncem aprila so v Zavodu Sv. Stanislava predstavili še dokumentarni film: 3450 – Bratomor v Jami pod Macesnovo

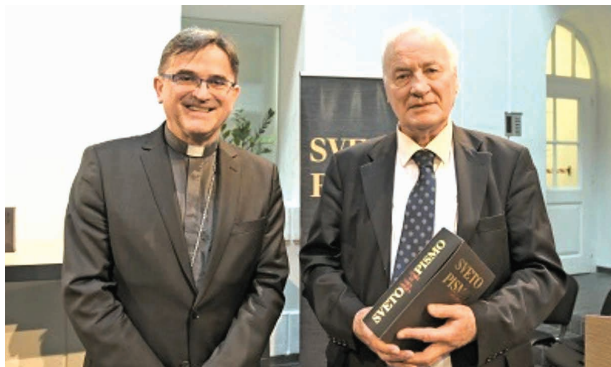
gorico. Film pripoveduje zgodbo o umoru vojnih ujetnikov, o njihovi poti v smrt, o skrivanju nekaterih, ki so se rešili iz brezna, in odkrivanju resnice o zločinu. Glavni junaki filma so Jama pod Macesnovo gorico, njene žrtve in raziskovalna ekipa, ki je v letu 2022 izkopala 3450 umorjenih.

TRIDESET SVETIH MAŠ ZA SLOVENSKE MUČENCE

V pobudi Varuhi spomina se je v postnem času porodila zamisel o tridesetih svetih mašah, ki bi jih darovali na trideset zaporednih prvih petkov za slovenske mučence, žrtve totalitarnega nasilja, ki so v postopku za beatifikacijo. Prva od teh maš je bila na prvi petek v aprilu pri frančiškanih na Tromostovju v Ljubljani. Tudi vse druge maše – zadnja 4. septembra 2026 – bodo predvidoma pri frančiškanih. Prvo je daroval prof. Janez Juhant, in sicer za prof. Lamberta Ehrlicha, ki so ga pripadniki komunistične Varnostno-obveščevalne službe ubili 26. maja 1942, ko se je z ministrantom vračal od jutranje maše. Prvi majski petek pa je bila sveta maša namenjena za med vojno umorjenega bogoslovca Alojzija Breznika, ki je na seznamu svetniških kandidatov. Mašo je daroval župnik iz njegove rojstne župnije Brdo pri Lukovici Bernard Rožman. Bil je eden izmed osemindvajsetih ranjencev, ki so jih partizani postrelili ob zavzetju Turjaka septembra 1943. V juniju bo v cerkvi Marijinega oznanjenja sveta maša za Franca Cvara, kaplana v Šentrupertu na Dolenjskem, doma pa iz Sodražice. Umorili so ga 18. junija 1942 v Roženberku.

NOV PREVOD SVETEGA PISMA

Pred veliko nočjo so v atriju Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani predstavili nov prevod *Svetega pisma*, ki je več let zorel pod okriljem Slovenske škofovske konference. Nastajati je začel deset let po komentiranem prevodu *Svetega pisma* po vzoru francoske ekumenske izdaje, ki so ga pripravljali v letih od 1981 do 1996 ter z njim nadomestili prvo slovensko ekumensko izdajo iz leta 1974. S tem smo katoličani oziroma Cerkev v Sloveniji dobili nov uradni prevod *Svetega pisma*, ki ga po besedah glavnega urednika Jožeta Krašovca lahko imenujemo literarni prevod iz izvirnih jezikov. Poleg njega so bili med prevajalci še p. Milan Holc, škof Maksimilijan Matjaž, s. Maria Carmela Palmisano, br. Miran Špelič, Bogomir Trošt, s. Terezija Snežna Večko in Janez Zupet. Kot je še povedal

Krašovec, novi uradni prevod ne ukinja prejšnjega, ekumenskega, ampak ga v vseh bistvenih postavkah dopolnjuje. Dodane ima uvode, opombe, reference in dodatke. Prevzeli so jih iz francoske Jeruzalemske izdaje, ki velja za najbolj prestižen katoliški prevod *Svetega pisma* po drugi svetovni vojni. Zakaj nov prevod? Frančiškan br. Miran Špelič je v enem izmed pogovorov ob

izidu povedal, da se *Sveto pismo* vedno znova prevaja in vedno so potrebni novi prevodi. Po njegovih besedah človekovo delo ni nikoli tako popolno, da bi zdržalo za vso večnost. Nov slovenski prevod je bil po več desetletjih potreben zaradi študij, ki so nastale na bibličnem področju; razvija se jezik, v katerem imamo *Sveto pismo* prevedeno; vsak prevod je vedno preveden tudi s stališča prevajalca in njegovega časa, je še dodal Miran Špelič.

1500 LET SV. NAZARIJA IN MESTA KOPER

Oglejski patriarh Štefan je leta 524 prosil papeža, da bi večji kraji v Istri dobili svojega škofa. Papež mu je

ustregel in za škofa v Kopru imenoval sv. Nazarija. Leto njegovega imenovanja in prihoda na Kozji otok – v Capris je sprejeto tudi kot leto ustanovitve mesta Koper. Zato se je škofija Koper z vsemi pristojnimi ustanovami mesta odločila za slovesno praznovanje tega jubileja. V mestu se že od začetka aprila vrstijo razstave, predstavitve znamenitih meščanov in njihovih del ter razni kulturni in družabni dogodki. Vrh praznovanja bo god Sv. Nazarija 19. junija, na katerega se bodo pripravljali

z devetdnevnic in drugimi dogodki, od predstavitve monografije o koprski stolnici do slovesne procesije po starem delu mesta in blagoslova obnovljene Rotunde Sv. Elija, ki stoji ob stolnici.

NOVO VODSTVO MISIJSKE PISARNE V CELOVCU

Jože Kopeinig, rektor Doma Sodalitas v Tinjah na Koroškem, je po 56 letih vodenje misijske pisarne Slovenskega dušnopastirskega urada prepustil nasledniku. Od 1. maja to službo opravlja salezijanski duhovnik Hanzej Rosenzopf. Kopeinig je večkrat dejal, da so misijoni njegova prva ljubezen. Njegovo vodilo so bile besede papeža Pia XII.: »Kdor hoče versko življenje v fari ali škofiji oživeti, poglobiti in obnoviti, naj se posveča misijonskemu poslanstvu.« Kot mlad duhovnik je prevzel pobude, ki so jih na južnem Koroškem začeli slovenski salezijanci in jim dodajal nove. Med njimi je Koroška vas na Madagaskarju, gradnja novih cerkva na vseh celinah, projekt MIVA, ki ga je pripeljal tudi v Slovenijo. V osemdesetih letih je povezal vse rojake, ki so delali za misijone v zaledju, organiziral srečanje v Rimu; poskrbel, da se je revija *Katoliški misijoni* iz Argentine preselila v Evropo oziroma na Koroško in Slovenijo ter začela izhajati kot *Misijonska obzorja*.

UMRLA JOŽICA LIČEN

Na tiho nedeljo je odšla po zaslužen plačilo k Bogu dolgoletna sodelavka in ravnateljica Škofijske karitas Koper Jožica Ličen, neutrudna prostovoljka, ki je desetletja z vsemi močmi služila bližnjim. Ko jo je bolezen priklenila

na bolniško posteljo in zatem na voziček, je to poslanstvo opravljala z molitvijo, z vedrino, ki jo je delila naokrog in z neomajno vero v Boga, ki je ljubezen. V mladosti je želela postati medicinska sestra, a bi morala iti na šolanje v Zagreb, česar ji starši niso mogli nuditi. Končala je ekonomsko šolo in se zaposlila na občinski davčni upravi. Zaradi bolezni se je zelo zgodaj upokojila in ob osamosvojitvi, ko so se rojevale škofijske Karitas, postala prostovoljka. »Če sem kot davkarica jemala ljudem, sem se zdaj čutila poklicana, da jim dajem,« je povedala v pogovoru za Radio Ognjišče. V to je vložila vse svoje moči; podprli so jo tudi domači. Dobra tri desetletja je posvetila karitativnemu delu. Bila je ravnateljica Škofijske karitas. V tej vlogi je skrbela za starejše, osamljene, matere samohranilke, odvisnike ..., obiskovala kraje v Posočju, ki so jih prizadeli potresi, plazovi, neurja ... Med drugim je s sodelavci pripravila 29 mednarodnih likovnih kolonij Umetniki za Karitas na Sinjem vrhu

in več kot 370 razstav tam ustvarjenih del. O svojem življenjskem vodilu je ob prejemu neke nagrade povedala: »Vera je najvišji zakon, najvišji pravilnik in najvišja motivacija za moje delo. Zame je Bog ljubezen. In če iščemo Boga, iščemo tudi ljubezen in pot do sočloveka. To je krog, v katerem je človek, mi in tudi Bog.«

HARMONIKE OB BLEJSKEM JEZERU

Skoraj vsak dan je kak svetovni dan. Tako je 6. maj svetovni dan harmonike. Na Bledu so v nedeljo pred tem dnem že osmič pripravili srečanje Harmonike ob Blejskem jezeru. Letos se je na prireditvi zbralo več kot 450 harmonikarjev, dva sta bila v devetdeset-

tem letu, najmlajši pa je imel štiri leta. Opoldne so na sprehajališču ob jezeru zaigrali Avsenikovi *Otoček sredi jezera* in *Na Golici* ter Slakovo *Čebelar*. Sledil je spreved harmonikarjev, pozneje pa koncerta Primorskih fantov ter Okroglih muzikantov. Predstavilo se je tudi enajst harmonikarskih skupin. In še zanimivost: glasbena šola Zagorje ima svoj orkester harmonik.

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 60 \$: Anne Zorzut. 50 \$: Franc Pečovnik. 45 \$: Marta Zrim. 40 \$: Max in Marija Stavar, Anton Cevec, Zofija Anzelc, Slava Fatovič, Franc Tomažič, Stanko in Mary Prosenak, Pavla Vohar, Andrew Potočnik, Jože Celhar, Dragica Kalc, Jožica Jurin. 30 \$: Tony Mertik, Bernarda Telich. 20 \$: Karlo Rožanc, Justina Miklavec, Marija Valenčič, Marija Brisavec, F. Koprivec, Ivanka Žabkar, Joseph Kapušin, Brandon Iskra, Jože Reholc. 15 \$: Dragica Šiftar. 10 \$: Janez Jernejčič, Mimika Horvat, Lucija Knafelc, Peter Bole, Janez in Zdenka Mesarič, Feliks Grandovec, Alojz in Pavlina Grlj, M. in L. Pintar, Ivan Barat, Tone Resnik, Karolina Čebokli.

ZA MISIJONE: 1000 \$: N/N. 100 \$ Anna Lapuh. **Za misijonarja p. Pedra Opeko:** 30 \$: Milica Hajek.

ZA LAČNE: 45 \$: Marta Zrim.

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

SLOVENIJA – MOJA, TVOJA, VAŠA, NAŠA DEŽELA

V torek, 25. junija, bomo obeležili 33-letnico uresničitve večstoletnih sanj in želja, dela, truda, molitve in skrbi naših prednikov, da bi imeli svojo državo, in nas samih, ki smo jo ustvarili. Za nas je to velik uspeh, pred nami pa velike naloge. Številni manjši narodi na svetovnem zemljevidu (še) nimajo te sreče. V zvezi z odnosom do svoje države se spomnimo pomenljivega navodila ameriškega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja, ki je ob nastopu predsedniške službe dejal: »Ne sprašuj, kaj bo naredila Amerika zate, ampak kaj boš ti naredil za Ameriko!« Najmanj in najpomembnejše za nas je, da skrbimo za ohranjanje materinega, slovenskega jezika. Na Škotskem imajo v lokalu napis: »Pri nas govorimo škotsko, razumemo pa tudi angleško!« Svojo predanost državi in narodu pokažimo tudi tako, da izobesimo državno zastavo. Pošteno si služimo vsakdanji kruh in se zavzemajmo za lepote in vrednote naše domovine. Mnogi med nami radi potujejo po svetu, zgodi pa se, da lepote domače Slovenije

ne poznamo. In osvojimo pomembno življenjsko geslo: »Bogu otroci – domovini sinovi – nikomur hlapci!«

MED NAMI JE BILO ...

Veliki teden in velikonočne praznike smo obhajali kot običajno. Rojakom – faranom se iskreno zahvaljujem za sodelovanje. Na veliki četrtek, 28. 3., smo obhajali sv. mašo ob 5.00 popoldne, bedeli z Jezusom na Oljski gori – v »ječi«, zmolili žalostni del rožnega venca. Zbralo se nas je 33. Za nami so obhajali bogoslužje melkiti: t. i. »tenebrae« (12 evangelijev o Gospodovem trpljenju in smrti), procesija in češčenje križa. Bogoslužje je vodil njihov škof msgr. Robert Rabbat. G. Georges Tadourian je tudi letos oblikoval Kalvarijo, naš Božji grob na desni strani oltarja je pripravila Sonja Fisher, Marija Matešič je poskrbela za cvetje, oltar pa so okrasili naši sosedi melkiti. G. Georges je oskrbel nove oltarne prte za postni in velikonočni čas.

Na veliki petek smo obhajali obrede Gospodovega trpljenja, za nami pa naši sosedi slovesno obhajajo Jezusov pogreb. Letos nismo imeli obredov

Marija Matešič

velikega petka v Wollongongu in sem prvič lahko sodeloval pri njihovih obredih Jezusove smrti in pokopa.

Pridružil se nam je njihov župnik Fr. Ibrahim Sultan. Velikonočna vigilijska sv. maša in procesija na velikonočno nedeljo so bile tudi lepo obiskane, vreme smo imeli kot naročeno, čez dan pa nas je

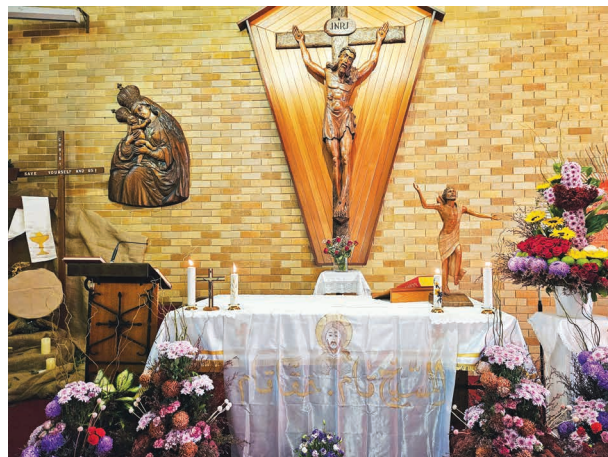

Jože Marinč, p. Darko in dr. Tuende Szabó

sonce pošteno ogrelo. V Wollongongu je bilo na veliko noč opoldne 35 stopinj Celzija.

V Wollongongu – Figtreeju na veliko noč nismo imeli obreda vstajenja, zapeli pa smo vstajensko Alelujo in pesem »Zveličar naš je vstal iz groba«. Blagoslovil sem vodo in velikonočna jedila, obnovili smo krstne obljube. Žal pa nas je bilo pri tej sveti maši zelo malo, samo 20. (Prav ste prebrali!) V Canberri pa nas je bilo pri velikonočni večerni sv. maši 33.

Na velikonočni ponedeljek, 1. 4., smo se zbrali k sv. maši in našem pirhovanju, posedli in poskusili pirhe in potice, pecivo, postregli čaj in kavo, ter tekmovali v sekanju pirhov. Kosila

nismo pripravljali, ker je bilo premalo prijavljenih. Hvala vsem, ki smo si podelili velikonočno veselje in prišli v Emavs – naš Merrylands!

Na nedeljo Dobrega Pastirja, 21. 4. zvečer, se je poslovil moj oče Alojz

Žnidaršič. Triindvajsetega maja bi praznoval 85. rojstni dan. Pogreb smo imeli v petek, 26. 4., v Tržiču. Naj atku sveti večna luč in naj mu Dobri Pastir povrne z večnimi darovi. Hvala Vam, rojaki, za molitve, sožalja, darovane sv. maše in za vse, za kar ste poskrbeli v moji odsotnosti. Za sv. maše v Merrylandsu so poskrbeli sosednji duhovniki: pavlinca p. Wojciech Šliwa, p. Jeremy Santoso, hrvaški frančiškan p. Klaudio Milohanović iz St. John's Parka, ki zna slovensko (njegova mama je Slovenka), in g. Joseph Thomas iz Harris Parka.

Nekdanjo igralsko sobo v naših kletnih prostorih je Branko Kolerič preuredil v studio za novo slovensko radijsko postajo »Voice of Slovenian Australians« (VOSA). Oznanili smo, da bomo staro, že razpadajočo ograjo na dvorišču zamenjali z novo. Do danes, ko tole pišem, še nismo začeli postavljati ograje, nekaj zaradi usklajevanja s sosedi, potem pa zaradi obilnega dežja, ki ima tudi pri nas v Merrylandsu »ta mlade« (ne samo v Bohinju, kjer tako rečejo). Upajmo in želimo, da se vremena kaj zjasnijo.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

V mesecu maju povabljeni k šmarnicam vsak četrtek in nedeljo pri rednih sv. mašah. Letos spoznavamo Božjo služabnico Cvetano Priol (1922–1973) iz Maribora.

Nedelja, 2. 6.: SV. REŠNJE TELO IN REŠNJA KRI. Po sv. maši bo evharistična pobožnost v cerkvi (namesto procesije) in blagoslov z Najsvetejšim na štiri strani neba.

Nedelja, 23. 6.: SV. MAŠA ZA DO-

MOVINO ob 9.30 dopoldne v naši cerkvi sv. Rafaela. Na Slovenskem društvu proslava dneva državnosti in skupno kosilo.

Sobota, 29. 6.: PRAZNIK SV. PETRA IN PAVLA, sv. maši ob 9.30 dopoldne in ob 6.00 zvečer.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 4.00 popoldne: 12. 5., 9. 6., 14. 7., 11. 8. in 8. 9. 2024. Od oktobra do marca so sv. maše ob 5.00 popoldne.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne do vključno avgusta: 19. 5., 16. 6., 21. 7. in 18.8.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

Velikonočna sv. maša v maju je odpadla, ker sem šel v Slovenijo na pogreb svojega očeta. V našem zimskem času bo sv. maša prvo nedeljo v avgustu, 4. 8., ob 11.00 dopoldne v dvorani Rotary kluba Lipa, Ashmore, QLD. Po sv. maši gremo na skupno kosilo.

Romanje v Marian Valley bo 2. soboto v septembru, 14. 9., na praznik povišanja sv. Križa. Sv. maša bo ob 11.00 dopoldne in procesija k naši kapelici Marije Pomagaj s petimi litanijami. Označimo si datum in že zdaj povabimo drug drugega!

SVETI KRST

Reed Andrew Glušič se je rodil 11. 4. 2022 očetu Andrew Michaelu in materi Lauren Josephine (rojeni Spicak)

Glušič. Krstili smo ga v Merrylandsu – Sv. Rafael v nedeljo, 14. 4. 2024. Botri so bili Nikole in David Walton ter Gavin in Megan Jedrzejszyk.

NAŠI POKOJNI

ALOJZ KMETIČ je umrl v domu Columbia Aged Care Services v Strathfieldu v četrtek, 14. 3. 2024 dopoldne. Rodil se je 10. 6. 1929 v Ljubljani na Ježici. Po poklicu je bil inženir. V Avstralijo je prišel leta 1956. V Sydneyju se je takoj vključil v Slovensko društvo, se udeleževal prireditev na društvu in tudi v našo slovensko cerkev sv. Rafaela je prihajal vsako nedeljo, dokler je mogel. Bil je odličen pevec v kvartetu Lipa, kjer so peli skupaj še Štefan Šernek, Štefan Trstenjak in Mirko Godec. Nekaj let je bil predsednik Slovenskega društva. Zadnja leta ni več mogel prihajati, ker je bil bolan in star. P. Darko sem ga skoraj vsak mesec obhajal na domu, v bolnišnici in ob obiskih. Lojze zapušča ženo Yuehuo Feng, hčerko Bredo z možem Francem Lovšinom v Sloveniji, in hčerko Dorico z možem Johnom

Kobalom v Avstraliji. Pogrebno sv. mašo smo darovali na veliki torek, 26. 3. 2024, v naši cerkvi sv. Rafaela v Sydneyju. Lojze počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARIJA ROBIČ, rojena CELIN, je umrla v torek, 26. 3. 2024 zjutraj, v domu Redleaf Manor Aged Care v Concordu, NSW. Rodila se je 1. 1. 1938 v Kuteževem pri Ilirski Bistrici v kmečki družini kot četrta od petih otrok. Spomladi 1956 je emigrirala v Italijo, od tam pa so s prijatelji prileteli v Melbourne. Marija je z vlakom pripotovala v Sydney in bila najprej otroška varuška. Rada se je udeleževala plesov in srečanj slovenskih rojakov v dvorani v Paddingtonu, kjer je spoznala bodočega moža Maksimilijana Robiča. Poročila sta se 26. 12. 1960. Družino in dom sta si ustvarila v Burwoodu ter kupila in vodila trgovino News Agency na Liverpool Roadu. Marija je bila skrbna in gostoljubna žena, mama in nona. Družina je bila zelo povezana z našimi

rojaki, tako na Slovenskem društvu kot v naši cerkvi sv. Rafaela in drugod. Marija zapušča hčerki Annette in Rozalin ter vnukinjo Chloe. Pogrebno sv. mašo smo obhajali 4. 4. 2024 v župnijski cerkvi sv. Jožefa v Enfieldu in jo pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu, kjer počivata skupaj z možem Maksom.

MARIJA HRIBAR, rojena TELIČ, je umrla v Canberri 13. 4. 2024. Rodila se je 7. 2. 1935 v Viševku v župniji Stari trg pri Ložu. Poročena je bila s Frankom Hribarjem, ki je že pokojni. Marija je pred leti prihajala k našim slovenskim sv. mašam v cerkev sv. Petra in Pavla v Garranu. Zapušča sinove Franka, Edwarda in Leona, vnuke Nicki, Jonathana in Benjamina. Pogrebno sv. mašo so obhajali v torek, 23. 4. 2024, v cerkvi sv. Mateja v okolišu Page, ACT. Pokopana je na pokopališču Gungahlin.

+ ALOJZ (LOJZE) ŽNIDARŠIČ

(rojen 23. 05. 1939 Struževu pri Kranju, umrl 21. 04. 2024 Bistrica pri Trziču)
Pogrebna maša v petek, 26. aprila 2024 ob 14.00, Tržič

Spoštovani bratje in sestre, dragi sorodniki in prijatelji pokojnega Alojza (Lojzeta) Žnidaršiča.

Iskreno sožalje in sočutje v znamenju vere v Vstalega Gospoda, v imenu nas vseh tukaj ob gospodu nadškofu patru Stanetu in provincialu p. Marjanu zbranih duhovnikov in bratov frančiškanov, izrekamo Lojzetovi družini: hčerki Janji in družini; tebi, dragi pater Darko; družinam pokojnih Lojzetovih sester Metke, Tince in brata Jožeta, sestre Angelci in družini, ter vsem sorodnikom, tudi po mamini strani.

Ko umre nekdo, ki ga imamo radi, umrjemo nekoliko tudi mi sami. Nikoli več ne moremo biti taki, kot smo bili do tedaj.

Utrip življenja, domač glas, skupne poti doživljanj in spominov – vse to se naenkrat pretrga in nič ne more biti in ni več tako, kot je bilo.

Na različne načine smo poznali Lojzeta Žnidaršiča ali njegove najbližje – sorodstveno, prijateljsko ali preko redovniškega in duhovniškega bratstva z Lojzetovim sinom, patrom Darkom. Tudi zaradi vseh teh vezi smo rastli in rastemo v to, kar smo, in se zavedamo, da smo dar drug drugemu.

To seveda še posebej doživljamo Tvoji sobratje, dragi pater Darko, ki že 19 let deluješ med Slovenci v Sydneyju in ostajaš trdno povezan s sobrati duhovniki v domovini in po svetu. Zato smo zdaj s teboj in vsemi tvojimi povezani v molitvi, ki kakor mavrica povezuje vse daljave sveta, zato so v tej sveti daritvi poleg vseh

nas s teboj in tvojimi v molitvi za pokojnega očeta Lojzeta povezani tudi tvoj škof Vincenc iz Sydneyja – škofija Parramatta, škof Brian Mascord iz Wollongonga, avstralski provincial pater Phillip Miscamble in sobratje, nadškof pater Martin Kmetec iz Izmirja v Turčiji, melkitski škof Robert Rabbat iz Sydneyja, številni duhovniki in sestre, na poseben način pa seveda patra Simon Peter in David, ter številni rojaki iz Avstralije.

Ob današnjem slovesu od vajinega dragega očeta Lojzeta, draga Janja in pater Darko, ne moremo tudi mimo spomina na pokojno mamo Magdaleno, ki je po kratki in težki bolezni umrla 13. maja 1994, slaba dva meseca pred novo mašo sina Darka.

Tudi tokratna dolga in najbrž v tem času nenačrtovana pot iz Sydneyja je bila zate, pater Darko, gotovo polna razmišljanj, čutenj in molitve. Podobno sem izkusil dvakrat tudi sam – ob smrti očeta in mame.

Lojze Žnidaršič se je rodil v Struževem pri Kranju, mladost je preživel v Sebenjah – »pr' Čevk«

se je reklo po domače. Z bratom Jožem ter sestrami Metko, Tincó in Angelco se je vedno zelo dobro razumel. Čevkov Lojze se je izučil za kovača. Že kot vajenec se je zaposlil v Tovarni kos in srpov v Tržiču, kjer je odslužil polno delovno dobo do upokojitve.

V Tržiču je spoznal mlado Magdo, ki je iz Bele krajine prišla tja na šolanje, in v Tržiču tudi ostala. V zakonu sta se jima rodila hči Janja in sin Darko.

Pred skoraj 40 leti je njegovo življenje popestril zet Vili, kateremu ni bil samo tast, ampak tudi drugi oče. Skupaj z Janjo so bili še posebej povezani. Z rojstvom vnukinje Eve je Lojze postal dedi, in tako so ga radi klicali tudi ostali sorodniki, ne samo vnukinja. Včasih celo p. Darko!

Smrt mame Magde leta 1994 je v vse zarezala globoko bolečino.

Pred petnajstimi leti je Lojze sorodno dušo prepoznal v Marički, s katero sta si polepšala jesen življenja, si znala prisluhniti in pomagati. Še posebno so jima bili v veselje obiski Maričkinih sorodnikov na Štajerskem, kateri so Lojzeta zaradi njegove vesele narave in odprtega srca sprejeli za svojega. Rada pa sta bila tudi doma, saj sta bila obdana z dobrimi sosedi, ki so jima vedno srčno priskočili na pomoč.

Pred petimi leti je z rojstvom Oliverja Lojze postal pradedek. Pravnuk mu je v življenje prinesel nove radosti.

Lojze je bil družaben, rad je bil obdan z veselimi ljudmi in tudi sam se je znal zelo dobro pošaliti. Njegova srčnost in poštenost sta bili neomajni.

Očeta Lojzeta zdaj izročamo v roke Stvarniku. Po Njegovih rokah je bil darovan tudi nam.

Lojze je zdaj že v objemu svojega Stvarnika, usmiljenega in dobrega nebeškega Očeta. Tako nam je razodel Jezus Kristus, ki je s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem premagal smrt. Jezus nam je večkrat povedal, da mora pšenično zrno umreti v zemlji, da obrodi obilen sad.

To je težek nauk. Ga pa pogosto tudi sami doživljamo v našem življenju prepletanja luči, sence in teme, veselja in žalosti; vendar nam ga je vedno težko razumeti in sprejeti.

Veliki indijski pesnik, Nobelov nagrajenec Rabindranath Tagore, je zapisal:

»Smrt ni ugasnitev luči, pač pa slovo od svetilke, kajti nastopila je zarja.« Zarja novega dne v večnosti. »Zato je namreč Kristus umrl in oživel, da gospoduje mrtvim in živim,« smo slišali v današnji Božji besedi.

Dragi bratje in sestre v Kristusu, ko se danes Bogu zahvaljujemo za Lojzeta, za njegovo skrb in ljubezen za družino in za skupnost, naj naša zahvala postaja molitev: Nebeški Oče, ustvaril si nas zase in nemirno je naše srce, dokler se ne spočije v Tebi.

Podari nam, da bomo sredi spremenljivosti in minljivosti tega sveta naravnali svoja srca na večno domovino, kjer bomo našli pravo srečo. Saj vendar poznamo pot, ki jo je Jezus pokazal apostolu Tomažu: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu, razen po meni« (Jn 14,6).

Zato naš nebeški Oče, posveti z lučjo Kristusovega vstajenja v ta naš preizkušani čas bolečine in slovesa, ko molimo za Lojzeta in za vse, ki so ga imeli radi, kajti ljubezen je močnejša od smrti!

Povežimo zdaj te v besede prelite misli z mislimi in besedami pokojnega profesorja dr. Janeza Marolta; lani julija smo ga pokopali na Homcu pri Kamniku:

*»V zapovedih ljubezni so srečanja,
v zapovedih srečanj so slovesi in bolečina.
Morda v življenju zorimo zato,
da bi mogli seči onstran spoznanj,
da bi zmogli v zadnjih mejah in zadnjih
resnicah videti obljubo novega dne,
da bi verjeli v Življenje, ki je močnejše od smrti.«*

V večeru nedelje Dobrega Pastirja, 21. aprila 2024, je bilo Lojzetovo zemeljsko romanje sklenjeno. Danes, na spomin Marije, Matere dobrega sveta, smo zbrani v hvaležni molitvi zanj in vse njegove.

Dragi Žnidaršičev oče Lojze, počivajte v miru v objemu neizmerne, večne Božje Ljubezni, obdani s slavo Marije Pomagaj, Matere in Kraljice naroda slovenskega, katerega zvesti in ponosni sin ste bili. Amen. Aleluja!

Somaševanje je vodil nadškof metropolit pater Stane Zore, provincial p. Marjan me je zaprosil za pridigo, kar sem sprejel.

pater Ciril A. Božič

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Tovarišije in arhitekturne polomije (25)

Pomlad je letos prišla muhasta, kot bi bil ves čas april. Najprej je že zgodaj razveselila in potem že kar grozila z visokimi temperaturami; potem je pritisnil mraz, da je nekje zasnežilo tudi doline; sredi maja spet dežuje. Pankracij, Servacij in Bonifacij se skupaj s »polulano« Zofko nikoli ne izneverijo. Nobena vrtnarka, ki kaj da nase, ne bo pri nas sadila paradižnika, paprike, bazilike ... pred temi svetniki, pa naj bo vreme še tako zapeljivo toplo in prijazno. V Sloveniji na ljudsko izročilo še vedno nekaj damo – in ponavadi drži. Pa zato, morda ravno zaradi stalnega »namakanja«, neverjetno pisano cvetijo travniki, po dolгих letih pa tudi glasno in množično prepevajo črički, ki se jih je v preteklih letih komaj še slišalo.

Takoj po veliki noči smo se štirje prijatelji (in dva psa) odpravili za nekaj dni na morje, na otok Pag. Vedno težko pričakujem tisto prvo morje, tisti prvi pogled nanj, sploh na otoke. V Avstraliji, kjer večina prebivalcev živi ob morju in ga ima praktično vsak dan na doseg roke, je to nepredstavljivo. Da te kar razganja

Posedanje, cerkva na otočku

od veselja, ko zagledaš morje! Na Pagu nisem bila že kar nekaj let, čeprav mi je bil ta kamniti, na prvi pogled negostoljubni in nerodovitni otok vedno pri srcu. Zato me je toliko bolj pretresel »razvoj« Novalje, enega najbolj turističnih krajev na otoku, blizu katerega smo stanovali. Mestece in njegovo okolico so dobesedno zabetonirali – podobno kot je italijanske Pompeje davnega leta 79 zalila lava iz bruhajočega ognjenika

Vezuv. Skoraj nič lepega ni več ostalo, celo center Novalje je veliko preveč moderno »spedenan«, da bi še bil očarljiv. Vsepovsod se vzdigujejo večnadstropne apartmajske stavbe z ravnimi strehami; kaj stavbe, bolj so to bloki s prostranimi parkirišči, ki so izpodrinila drevesa. Zapeljemo se v Staro Novaljo, pa je tam še slabše, še bolj novo in neokusno je vse skupaj. Najhuje je, ker je aprila vse to prazno in osamljeno, žive duše ni nikjer in na parkiriščih nobenega avtomobila.

Prava betonska puščava, mesto duhov. Zastonj je šla narava »v franže« – saj poznate ta izraz. Ves ta beton za največ tri mesece vrhunca poletne sezone, ko turisti plačujejo vrtoglave zneske za stisnjene, brezdušne, brezsenčne apartmaje s klimo (air conditioning) in pogledom, ki se bolj kot na morje zazira v sosedov balkon. Človeški pohlep in neumnost res nimata meja.

Na srečo lahko pobegnemo v naravo, na čudovito razgleden hrib Sv. Vid, s 349 metri najvišji vrh Paga. Ob poti nabiramo divje šparglje (asparagus). Na planoti pod vrhom je mlaka, sicer namenjena napajanju ovc, ki so jo naselile žabe. V zboru nam regajo dobrodošlico, včasih pa jih z blejanjem preglasi kakšen ovčji solist. V kraju Caska, nekdanjem rimskem mestu, ki se je ob potresu leta 361 potopilo v morje, še pa stoji markantni okrogli stolp, v 19. stoletju ribiška opazovalnica, preizkusimo, ali je morje že dovolj toplo za plavanje. Petnajst stopinj ima, kaj mislite? Odpeljemo se na Lun, na skrajni severozahodni del otoka, kjer pohajkujemo po znamenitem oljčnem gaju, ki je od leta 1963 zaščiten kot botanični rezervat in je pod spomeniškim varstvom. V njem raste okoli 1.500 divjih oljk, ki so visoke med pet in osem metri in so ene najstarejših oljk na svetu, v povprečju stare 1.200 let, nekatere tudi 1.600. Kakšen mir je med temi veličastnimi, zgrbančenimi debli s srebrnolistimi vejami.

Pogled s Sv. Vida, Pag

Oljka na Lunu, stara 1.600 let

Rdeča zemlja pod nogami, drgnjenje škržatov in vonj soli v zraku. Preprostost srečnega bivanja. Upam, da si v prihodnosti ne bo kakšen magnat drznil tudi tod okrog postavljati nemogočih arhitekturnih čudes.

Maj je mesec takih in drugačnih praznovanj. Več ali manj so »komunistična«, kot mi je včeraj zabrusil prijatelj, ko sem mu povedala, da sem šla na

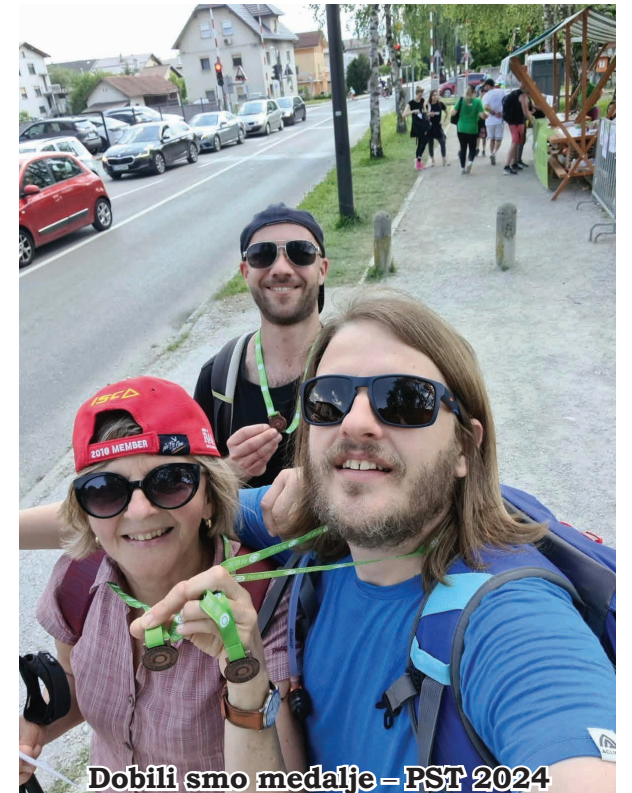
pohod okoli Ljubljane. »Tisto komunistično sranje pa jaz preziram!« Se mi je kar zasmilil, da tako gleda na stvari, čeprav je veliko ljudi pri nas izrazito desnih ali levih in ne prenesejo zmernosti. Meni se zdi zmeren pogled zdrav pogled. Prvi maj razumem kot mednarodni praznik dela in zame pomeni kres, peko krompirja v žerjavici in druženje s prijatelji. Devetega maja pa se, če le utegnem, popolnoma nekomunistično odpravim na 32 kilometrov dolgo Pot spominov in tovarštva, imenovano tudi Pot ob žici ali Zeleni prstan Ljubljane, ki je ena največjih športno-rekreativnih prireditev v Sloveniji. Pot je speljana po odseku, na katerem so italijanski okupatorji med drugo svetovno vojno postavili ograjo iz bodeče žice in več kot sto bunkerjev. Ministrstvo za kulturo jo je leta 2016 vpisalo v register žive kulturne dediščine. Letos sem jo prehodila s sinom Jonom in njegovim prijateljem Tomom, v osmih urah pa smo na njej srečali še marsikaterega našega tovariša. Namenoma sem za prijatelja uporabila to lepo, staro slovensko besedo, ki je šele po drugi svetovni vojni dobila negativen prizvok. Ja, včasih se je družba prijateljev imenovala tovarišija in nobeden ni niti pomislil, da je s tem kaj narobe. Zakaj bi torej mislili zdaj?

Se spomnim ene luštne anekdote izpred let, ko smo si Brane, njegov bratranec Dule, Dingo in jaz proti koncu Pohoda ob žici okupirane Ljubljane oddahnili v bifeju, v katerem je bilo samo nekaj lokalcev. Šla sem natočit vodo za psa in že se je ob nas obregnul eden od treh mladeničev, ki so sedeli za mizo, polno praznih pivovskih steklenic. Prava moška tovarišija, ki bi znala biti zaradi popitega alkohola precej zoprna.

»Kakšen lušten kuža. A je škotski ovčar?«

»Mešanec,« sem pojasnila. »A ni to lesi?« je vprašal drugi. »Ja, saj lesi je škotski ovčar, pojma nimaš,« je rekel prvi. »Ne, ta je tak kot iz filma, in tisti je bil lesi, ne škotski ovčar,« je vztrajal drugi. »Sicer pa, kako naj jaz vem, doma imam mopsiko, nisem kakšen ekspert za velike pse.« Tretji se je razvnel: »Oh, ta njegova mopsika je res faca, brihtna kot hudič, pravi bifejski pes.« Drugi je ravno vstajal; najbrž gre naročit še eno rundo, sem pomislila.

»Stavim, da je šel zdajle ponjo,« se je spet oglasil prvi. »Da bo spoznala vašega ...« »Dinga.« Prvi: »O, a Bingo si? Boš videl, kako je naša ta mala luškana. Ja, tale

Dobili smo medalje – PST 2024

najin prjatu ga poka. Je enkrat v bife prinesel mrtvega mačka. Črnega. Bójda njegovega. Ves žalosten, da mu ga je povozilo. Smo rekli, stari, zdaj je, kar je. In smo ga spodobno zapili, potem pa še pokopali. Gre stari domov, tam se pa njegov mački črnuh živ na kavču preteguje.«

Smejali smo se, prvi pa je še kar obujal živalske spomine. »Vidiš tole,« je pokazal brazgotino na čelu. »Ko sem bil star sedem let, me je zbil avto. Ležim v bolnici v zelo resnem stanju, pa mi na posteljo prinesejo kužka. Ta pes je bil potem z mano sedemnajst let. Joj, kako sem tulil, ko je umrl, skoraj bolj kot za staro mamo ...«

In že je bil nazaj drugi. Seveda z mopsiko.

Te neprecenljive dogodivščine res ne bom nikoli pozabila. Pa še vzgojna je za povrh, saj pokaže, kako napačno lahko mimogrede sodimo drug drugega.

Ne vem, kaj je narobe s tem letom, da mi eden za drugim izginjajo ljubi ljudje. Najprej mamica, nedavno pa še Lojz Kerec, v devetdesetih letih prejšnjega stoletja moj stanodajalec na 69 Derby Streetu v Kewju. Lojz je bil seveda neskončno več kot to, postal mi je nekakšen nadomestni oče, Jonu pa dedek. In pozneje prijatelj, tovariš. Od dne, ko me je Slavica Fideršek konec leta 1994 pripeljala k njemu, češ, da bi nama bil morda ta zadržani gospod pripravljen oddati polovico hiše v najem, saj je v njej živel sam, pa vse do slovesa čez sedem let, smo živeli v res posrečenem sožitju. On nama je nudil prelepo, varno in cenovno dosegljivo mesto za bivanje, pa še blizu Jonove šole, mojega dela in ljube reke Yarre sva živela. Midva sva mu s prijatelji različnih generacij, ki so nenehno trkali na vrata, pregnala samoto ter spet zbudila njegov smisel za humor in vero v ljudi. Tudi zamerljiv je nehal biti zaradi naju. »Vaju slišim skozi steno, kako se skregata,« je rekel, »čez pol ure pa že gresta skupaj mimo okna, klepetata in se smejeta. Res se ne spleča kuhati mule.« Za mizo na vrtu smo pod starimi borovci načrtovali marsikatero akcijo. Lojz je bil mojster za vse: rad je »šraufal«, popravljal in izdeloval različne stvari, nekaj časa so bile to celo umetelne pasje hišice. Pomagal mi je prenoviti mojo in Jonovo kuhinjo, čeprav se po mojem ni čisto strinjal z divjo modro in rumeno barvo,

Z Lojzom na 69 Derby Streetu, 1998

v katerih sem si jo zamislila. Po mojih željah je zbil deske in navozil zemljo za skromen zelenjavni vrtiček, nekakšnega predhodnika danes tako popularnih visokih gred (raised garden bed). Jaz sem mu pomagala napisati ali prevesti kakšno besedilo, enkrat pa celo zakrpati streho; takrat je nastala meni najljubša fotografija naju dveh.

Zelo je bil navezan na svoj stari »truck«, s katerim je tudi mene treniral vožnjo, da bi v avtošoli imela čim manj ur – še danes mi ni jasno, da naju niso nikoli ustavili policaji, ko sva v stari razbitini krožila po centru Melbourne. Našel je tudi moj prvi avto, ko sem sama obupala. Tako dolgo je prebiral oglase, da je odkril pravega – ogromnega starega šestsedežnega forda, ki smo ga poimenovali Rudlboy in sem z njim prekržarila lep kos Avstralije. Lojz mi je neko jutro tudi povedal za smrt princeze Diane in mehkosrčen, kakršen je bil, jokal kot otrok. Kot pasjeljubci smo vsi trije uživali v družbi rjavo-belega border collija z imenom Lieber, ki ga je pri Lojzu v varstvu vsake toliko pustila neka prijateljica.

Lojz se je zelo dobro razumel z mojimi, ki so me v Avstraliji obiskali dvakrat in bili na 69 Derby Streetu vedno gostoljubno sprejeti. Pogovorov in spominov takrat ni bilo ne konca ne kraja. Da smo imeli več prostora, je v bivalne namene usposobil celo stari vrtni bungalov. Atek je občudoval njegovo belo delovno »monduro«, mamica pa, kako se iz nje mimogrede prelevi v elegantnega gospoda v obleki in kravati. »Gentleman je pa tako ali tako ves čas, pa karkoli ima oblečeno,« je imela navado reči. Zdaj se tam zgoraj vsi trije zabavajo in si pripovedujejo anekdote iz časov obiskov Mahničeve družine v Avstraliji. V take stvari jaz verjamem. Tudi v to, da okoli njih tekajo njihovi pokojni psi – naši Bedo, Možakar, Jakob in Lojzovi volčjaki.

Dragi Lojz, počivaj in veseli se v miru božjem. Jaz pa bom, kadarkoli bom prišla v Avstralijo, posedela na klopci na hribčku ob tvoji templestowski »parceli«, kot sem ti obljubila.

Erika Vouk

27. 2. 1941

(Prešernova nagrada za življenjsko delo 2024)

Iz zbirke *Lascia pur dir*

Skoz bele zavesе jasmína,
senčen slap kaprovcev,
vzduh rožmarína,
spuhtevanje figovcev,
žamet pelína,
omamo brnistre in sivke,
korak za korakom

po zračnih poteh,
napol izgubljena,
s strastjo potohodca
hodim za vonji,
kot hodijo konji
z usnjenimi plašnicami na očeh
za lahnim trzajem povodca.

Slovenian Mission Adelaide

P. DAVID ŠRUMPF OFM

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007

Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

P. David (mobilni tel.): 0497 097 783; Telefon v Melbournu: 03 9853 7787;

E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

Iz Adelaide tokrat nekaj fotografij ...

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM: 0455 444 912 Baraga House, 19 A'Beckett Street

p. David Šrumpf OFM: 0497 097 783

Sts. CYRIL and METHODIUS

SLOVENIAN MISSION

PO Box 3200, KEW VIC 3101

Tel.: (03) 9853 7787

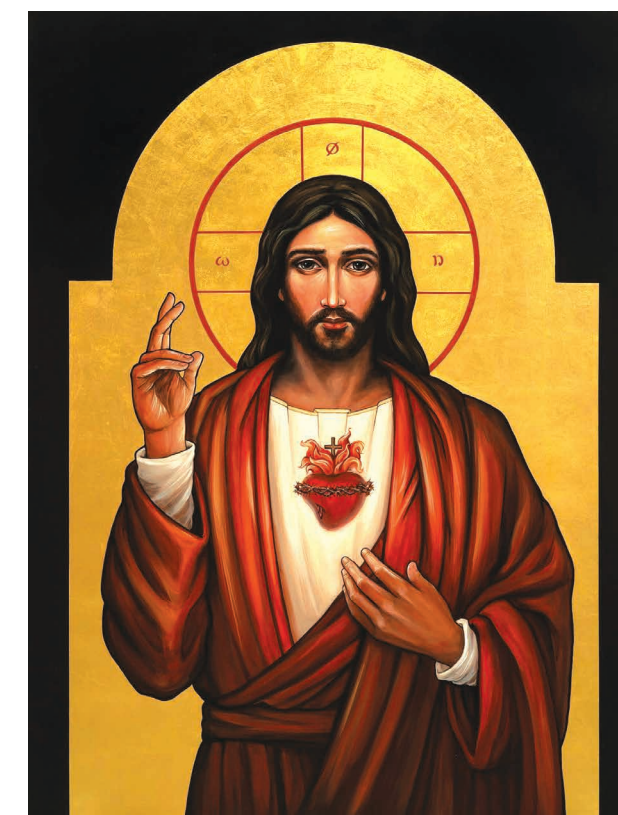
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

MESEC JUNIJ je zaznamovan s praznikom (letošnje leto v petek, 7. junija) in čaščenjem Jezusovega Srca. Jezusova srčna rana molče dokazuje, kako nas Jezus nepreklicno ljubi. V mnogih cerkvah po Sloveniji takrat berejo »Vrtnice«. V litanijah Srca Jezusovega se zvrsti 33 vzklikov, ki nam odkrivajo vsebino našega verovanja. »Srce« je simbol za resnično ljubezen. V knjigah Nove zaveze je »srce« simbol Božje ljubezni, miru in sprave, plemenitosti in ponižnosti. V tem duhu kristjani poznamo vzklik: *Jezus krotki in iz srca ponižni, upodobi naše srce po svojem srcu.* Slovenska ljudska cerkvena pesem poje: »Darujemo vdano ti svoje srce.« Podobna ji je druga: »Jezus hoče v srce priti.« In tretja: »Prečisto Jezusa Srce, oltar ti vse sladkosti.«

Zakaj častiti Srce Jezusovo? Čaščenje Srca Jezusovega se nanaša na tisto, kar je pri Jezusu Kristusu in pri skrivnosti našega odrešenja najglobljega. Govori nam o brezmejnosti Božje ljubezni do nas. Častiti Srce Jezusovo pomeni častiti Jezusa, ker je za nas umrl, nas odrešil in nam dal večno življenje. Srce pri tem simbolizira Jezusovo ljubezen do vsega človeštva. Pobudnica

praznika Srca Jezusovega je bila francoska redovnica, sveta Marjeta Marija Alacoque iz mesta Paray-le-Monial. Imela je več videnj, v katerih ji je Jezus razkril svoje Srce, ki je gorelo v ljubezni do vseh ljudi. Naročil ji je, naj se uvede nov praznik, posvečen njegovemu Srcu.

O Jezusovem Srcu so veliko pisali tudi

papeži. Papež Pij XII. je zapisal, da je »češčenje Srca Jezusovega najlepša šola Božje ljubezni in hkrati izraz naše ljubezni, s katero mi ljubimo Boga in svojega bližnjega«. Papež Leon XIII. je orisal smisel češčenja Srca Jezusovega in vsebino tega praznika. Napovedal je tudi, da bo za začetek 20. stoletja ves svet posvetil Srcu Jezusove-mu.

Sveti papež Janez Pavel II. pa je dejal, da »v Srcu Jezusovem človeško srce spoznava resnični in edini smisel svojega življenja in poslanstva. Samo pri njem dobi človek zmožnost, da more ljubiti.«

JUTRANJA IZROČITEV

Gospod, danes bi bil rad znova srečen, rad bi delil srečo z brati in sestrami. Svoje srce izročam v tvoje roke, vse načrte zaupam tebi. Rad bi odkrival nove cvetove ljubezni, rad bi odkrival tvoja čudovita dela, rad bi z brati delil vse, kar si mi dal, tudi ta dan. Moja usta naj ti pojejo pesem hvale, moje srce naj ti vriska, moje roke naj bodo svobodne, moj korak uravnan. Daj mi razum, Gospod, da bom oznanjal tvoj evangelij! Pomagaj mi ljubiti, Gospod, da ne bom tratil moči za ljubezen do sebe, ampak da bom vedno ljubil druge. Pomagaj mi razpeti jadra ljubezni, kjerkoli bom danes hodil. Zavedam se, da sem brez tvoje pomoči slab, ob misli nate pa postanem močan, da lahko

premagam viharje dneva! Obvaruj me vseh nespametnih del, vseh ničvrednih besed in blodenj. Še to si želim: naj bo ta dan novo življenje, polna daritev, žetev! V nedeljo, 17. marca 2024, smo se ob 12.30 zbrali na Slovenskem društvu Jadran in tam darovali sv. mašo v čast

sv. Jožefu. Zbralo se nas je kar lepo število.

Na cvetno soboto dopoldne, 23. marca, so pridne gospe izdelovale butarice, ki so na cvetno nedeljo, ko smo butarice

Da so bili res lepi, gre zahvala tudi Vam, ki ste na svoj način sodelovali in po svojih močeh prispevali svoj delež, da je bila praznična pahljača bolj pisana. Nemogoče je sodelavce naštet po imenih, ker bi lahko komu storil krivico, zato naj velja moja zahvala vsem in vsakomur: Bog povrni.

blagoslovili, razveselile marsikatero družino. V cerkvi smo pri maši prisluhnili dramatiziranemu branju pasijona. Za nami so tudi velikonočni prazniki.

Hvala tudi za vsa voščila, dobre želje in vaše darove.

Prvo nedeljo v maju, 5. maja 2024, smo obhajali materinski dan. Učenci Slomškove šole so, pod budnimi očmi učiteljice Julie Kure Bogovič in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts, v dvorani pripravili kratek program za mamice. V imenu vseh, hvala.

MAMA. Le ena beseda, a tako veliko pove. Mama. Nežne roke, topel objem, pogled, ki miri ali pa svari pred neumnostmi. Mama. Oseba, ki nam je dala življenje in oseba, za katero so njeni otroci cel svet. Včasih ne vemo, ali ne znamo najti pravih besed, kako bi mami zaupali vsa naša čustva, se ji zahvalili za vse dobro, kar je storila za

nas, ter ji povedali, kaj nam pomeni in kako jo imamo radi.

BLAGOSLOVLJENE VSE MATERE, ki prinašate svetu življenje, ki rojevate radost sveta, ki rojevate naše upanje! Blagoslovljene vse matere, ki dajete svoje meso in kri v hrano in pijačo življenja, ki darujete svojo svobodo za osvobajanje življenja iz niča, ki izpolnujete obljubo Boga, da nas ne bo zapustil. Blagoslovljene vse matere: ve sodelavke Stvarnika, ve prinašalke božiča, ve svetišča Božjega obiskanja, ve naročja Božje milosti, ve uresničevalke Božjih poljubov, ve prinašalke čudežev, ve negovalke ljubezni, ve uresničevalke služenja, ve učiteljice potrpežljivosti, ve zvezde na nebu človeštva, ve ljubiteljice domovine, ve zmagovalke nad smrtjo. Blagoslovljene vse matere, blagoslovljeni sadovi vaših teles!

p. Pavle Jakop

ZAHVALA

Iskrena hvala Simonu Grilju za umetelno postavitve letošnjega božjega groba v lurški votlini.

NEDELJA, 2. junij 2024 – slovesni praznik sv. Rešnjega telesa in krvi.

V Kewju bo maša ob 10. uri. Na koncu bomo prosili za blagoslov z besedami: »*Nebeški blagoslov naj blagoslavlja, varuje in ohranja naš kraj in vse, ki v njem prebivamo, tudi polja in sadove zemlje, da jih bomo zdravi uživali. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.*« Na ta dan še posebej obujamo vero, da je Jezus pri vsaki maši resnično prisoten s svojima telesom in krvjo. To je središče krščanske vere. Domače ime za ta praznik je telovo. Praznik nima stalnega datuma, saj je določen glede na praznovanje velike noči. Obhajamo ga na prvi četrtek po nedelji Svete Trojice. Praznik je zapovedan, zato se katoličani ta dan udeležijo bogoslužja.

MAŠA ZA DOMOVINO ob dnevu državnosti republike Slovenije bo v nedeljo, 23. junija 2024, ob 10. uri. Bogu smo lahko zelo hvaležni, da imamo lastno državo. Molimo zanj in za njene voditelje in vse njene prebivalce, pa čeprav nas kar nekaj kilometrov ločuje od naše rodne domovine. Spodbujam Vas, da ta dan doma izobesite slovensko zastavo.

V soboto, 29. junija 2024, je praznik, ki je posvečen apostoloma Petru in Pavlu. Petra imenujemo »prvak apostolov«, ker mu je Jezus določil vodstveno vlogo v svoji Cerkvi, Pavlu pa pravimo »apostol narodov«, ker je bil po posebni božji izvolitvi največji misijonar vseh časov. Skupaj godujeta zato, ker sta skupaj dala življenje za Kristusa. Apostola Petra upodabljajo s ključi v rokah. Za svojega zavetnika so si sv. Petra izbrali kamnarji, zidarji,

ribiči, čolnarji, kovači in drugi obrtniki. Apostola Pavla upodabljajo z brado (filozof), s knjigo (pisatelj) in z mečem (božja beseda, pa tudi orodje njegovega mučeništva). Največkrat je njegov kip na oltarjih skupaj s kipom sv. Petra. Zaradi njegovega tkalskega poklica se mu priporočajo tkalci, vrvarji, izdelovalci preprog, pletarji in sedlarji (ker je ob spreobrnitvi padel s konja).

ŽEGNANJE v čast zavetnikoma naše cerkve, svetima bratoma Cirilu in Metodu, praznujemo vedno prvo nedeljo v mesecu juliju (njun praznik je 5. julija). Letos bo prva nedelja 7. julija 2024. Ob koncu maše bomo zapeli zahvalno pesem Bogu za vse milosti, ki jih prejemo v našem svetišču. Pri-dne gospodinje prosim za dobrote iz domače kuhinje, da se bomo po maši lahko skupaj okrepčali.

Sedemindvajseta obletnica smrti patra Bazilija bo v petek, 26. julija 2024. S hvaležnostjo se ga bomo spomnili pri maši ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za sestre ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Slovesni praznik MARIJINEGA VNEBOVZETJA bo v četrtek, 15. avgusta. Ob 10. uri bo slovesna maša, pri kateri bomo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji. Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih

se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

ANTON KRUH je umrl v soboto, 2. marca 2024, v Eastern Health Wantirna v Wantirni. Rodil se je 13. junija 1928 v Zagorju pri Pivki. Od njega smo se poslovili v soboto, 16. marca 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11. uri je bila maša zadušnica, po njej so ga odpeljali na upepelitev. V družini je bilo sedem otrok. Ko je bil star 12 let mu je umrl

oče. Pri dvajsetih letih se je preko Italije podal na pot v daljno Avstralijo. Novembra 1949, star 21 let, je z ladjo *Nelly* priplul v Melbourne, od koder pa je takoj odšel v Adelaido. Kmalu se je zaradi službenih obveznosti preselil nazaj v Melbourne, kjer je spoznal Jožico Golja, s katero se je poročil decembra 1955. Leta 1968 se jima je rodila hčerka Maliza. Rad je potoval, vrtnaril, ribaril in preživel prosti čas z družino na posesti ob obali v Ryu. Ko je ženo zadela možganska kap, je 11 let ljubeče skrbel zanjo. Razumel se je z ljudmi, bil je delaven in zvest, gospod v pravem pomenu besede.

Sočutje ženi Jožici, hčerki Malizi, vnuku Blaku, vnukinji Lauren, in bratu Milanu v Sloveniji.

ANITA SARAŽIN, rojena SMAJILA, je umrla v soboto, 16. marca 2024, v Royal Melbourne Hospitalu. Rodila se je 18. junija 1935 v Rupih (danes Hrvaška). Od nje smo se poslovili v sredo, 27. marca 2024, v cerkvi sv. Krištofa v Airport Westu. Ob 13. uri (1 pm) smo zmolili rožni venec, nadaljevali z mašo zadušnico in jo pokopali na pokopališču Keilor.

Sočutje hčerkama Rosemary in Julieanne, vnukoma Jamieju in Tristenu, vnukinjam Chrystelle, Samanthi in Renee, pravnucoma Chanceu in Harrisonu, sestri Amaliji v Avstraliji, bratu Emilu v Sloveniji, in bratu Vladku v Nemčiji.

IRMA ZADEL, rojena BALIČ, je umrla v ponedeljek, 25. marca 2024, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodila se je 26. marca 1941 v Strahonincu, Čakovec. Od nje smo se poslovili v to-

rek, 2. aprila 2024, v cerkvi Queen of Peace v Altona Meadowsu. Ob 11. uri je bila maša zadušnica, po njej smo jo ob 13. uri (1 pm) pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bilo pet deklet in en fantič. V Avstralijo je prišla, ko je dopolnila 19 let. Najprej je dobila delo v Milduri kot obiralka sadja. Kasneje se je preselila v Melbourne in našla delo v tovarni za predelavo mesa. Tam je spoznala Franka in se z njim poročila 20. februarja 1965. Zelo rada je vrtnarila. Sočutje sinovoma Toniju in Robertu, vnukoma Calvinu in Cooperju, vnukinjam Jazzlyn in Teeghen, sestram Ani, Nadi in Mariji na Hrvaškem, ter sestri Stefani v Kanadi.

FRANCES (FANI) NATLAČEN, rojena KNAFELC, je umrla v nedeljo, 24. marca 2024, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodila se je 17. oktobra 1940 v Zagorju pri Pivki. Od nje smo se poslovili v četrtek, 4. aprila 2024, v cerkvi sv. Krištofa v Airport Westu. Ob 10.30 smo zmolili rožni venec, nadaljevali z mašo zadušnico in jo ob 12.30 (pm) pokopali na pokopališču Keilor.

V družini je bilo osem otrok. Fani je odraščala v težkih časih vojne in pomanjkanja, vendar je rada pripovedovala, da so bila njena otroška leta posuta s srečo. V najstniških letih je spoznala Petra Natlačena; po poklicu je bil dimnikar. Ko je imela 16 let, je skupaj z njim pobegnila v Italijo. Najprej sta nekaj časa preživela v begunskem taborišču v Neaplju, kasneje pa blizu Cremone, kjer sta se 4. maja 1957 poročila v cerkvi sv. Agate. Leta 1959 se jima je rodila hčerka Floriana. Z desetmesečnim dojenčkom sta se

nato odpravila na dolgo potovanje proti Avstraliji, kamor sta prispela 21. junija 1960, ob zimskem solsticiju (najdaljša noč in najkrajši dan). Rada je pripovedovala, da je bilo tako mraz, da je bila trava bela od zmrzali. Z velikim veseljem se je v Melbournu srečala z bratoma Albinom in Pavlom. Sprva je mlada družina živela pri Faninem bratu Albinu v Ascot Valu. Kasneje pa so skupaj z bratom Pavlom kupili hišo nedaleč stran, prav tako v Ascot Valu. Leta 1964 se jima je rodil sin Peter. Sredi leta 1970 se je družina preselila v Airport West. Fani je v tem času začela delati pri letalski družbi Ansett. Pripravljala je pladnje s sveže kuhano hrano za prehrano potnikov na letalih. Bila je ustanovna članica Slovenskega kluba Jadran. Bila je polna idej in rada je poskusila kaj novega, zato je sodelovala v odboru za načrtovanje. Vnukinja Erika je o njej med drugim povedala:

»One of my favourite learnings from Nona was a simple phrase she would say 'You never ever know if you never ever go'. This saying always comes to mind whenever I'm having any hesitations or doubts, and it has always given me the confidence to step outside my comfort zone and 'give it a go'. Frances was so wise, and was always giving us snippets of wisdom ... She was such a warm person, you really felt her love through her kindness and generosity. She always made the room brighter with the way she would tell her stories that would make everyone laugh. She just knew how to appropriately add humour to each scenario, to change the tone of a conversation and bring that sense of light-hearted fun back

in, but in such a graceful way – it was effortless for her. Frances was a selfless person, and would always be sharing or helping others. This came naturally to her, because she loved to give to those she loves. She would be sending hampers of kids clothes to Slovenia for her family, or even just gifting her home made jam to a friend. You couldn't leave her house without a big shopping bag, full of home-cooked goods, frozen homemade gnocchi, apple strudel and, of course, hot meals ready to take home to our partners. She had such an infectious, vibrant personality and outlook on life, but was so grounded at the same time ... Frances knew what was important in life, and you can see that in the way she lived her life, she never let the little things cause her stress, and she made time and effort for the things that were important to her – her friends and family. It is as simple as that. Speaking on behalf of our family, Frances was a loving and caring wife, mother and grandmother. We all have so much love for her. I know everyone here today feels so grateful and blessed that she was in our lives, and we will all miss her deeply.«

Sočutje hčerki Floriani, sinu Petru, vnukinjama Olivii in Eriki, vnukoma Ariju in Tatu, ter sestri Anki v Sloveniji.

IVANKA TOMAŽIČ, rojena JASENC, je umrla v soboto, 6. aprila 2024, na svojem domu v Coburgu. Rodila se je 29. avgusta 1936 v vasi Krtina pri Domžalah. Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 15. aprila 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10.30 je bila maša zadušnica, po njej so jo odpeljali na upepelitev.

Kmalu po njenem rojstvu se je družina preselila v Jarše. Pridružili so se ji dvojčici Francka in Mimi ter brat Tomaž. Mamo in otroke so med vojno Nemci odpeljali iz Slovenije in jih internirali v koncentracijsko taborišče v Nürnbergu. Po končani vojni se je družina vrnila v Jarše. Ko je končala šolanje, je bila vajenka v stričevi krojaški delavnici in postala izučena šivilja. V začetku leta 1957 je spoznala Francija Tomažiča iz Kosez. Poleti 1957 sta iz Slovenije preko gora pobegnili v Avstrijo in tam prosila za status ekonomskega begunca. V Salzburgu sta se 20. avgusta 1957 poročila. Po poroki je mož odšel v Nemčijo in kmalu je za njim prišla tudi ona. Leta 1958 se jima je rodil sin Robert. Leta 1960 se je družina vkrcala na ladjo Casta Filisa in 20. aprila istega leta prispela v Melbourne. Prvo hišo sta kupila v Glenroyju. Leto po prihodu v Avstralijo se jima je rodil sin Zlatko Frank. Leta 1965 pa se je družina razveselila še tretjega sina Petra. Leta 1975 se je družina preselila v Greensborough. Po preselitvi sta z možem postala člana Slovenskega kluba Melbourne na Elthamu, kjer je Ivanka vrsto let pomagala v kuhinji. V zadnjih letih sta bila z možem odgovorna za Baragovo knjižnico v slovenskem verskem misijonu, in kot se je rada pošalila, je bil on njena najboljša stranka. Z globoko žalostjo je leta 2021 izgubila sina Zlatka Franka. Istega leta sta se z možem preselila v Coburg, v bližino sina Petra. Tu sta imela več družbe in podpore. V zadnjih letih je imela kar nekaj zdravstvenih težav. Zanj je doma vse do konca ljubeče skrbel mož Franci, s katerim je bila skupaj več kot 66 let.

Sočutje možu Franku, sinovoma Robertu in Petru, vnuku Luku, vnukinjama Elli in Emily, ter bratu Tomažu v Nemčiji.

ALOJZ (LOJZE) KEREK je umrl v petek, 26. aprila 2024, v MannaCare – Cassia Housu v Doncastru. Rodil se je 18. junija 1933 v Vidoncih. Od njega smo se poslovili v torek, 7. maja 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 12.30 smo imeli mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Templestowe v Templestowu. Michelle Rassias je o njem povedala:

»He was the youngest of four boys and also a brother to three sisters. The Kerek family were farmers and were very poor. So poor that Rozi had to leave the family with the other village women, and headed off to France to work on a farm there to provide for the family. This left Alois Senior to do the child rearing. He was a strict father and often the children felt the wrath of his anger. Luckily, Lojze was the favoured younger son, so he didn't get into too much trouble.

As any good Slovenian knows, the best schnaps is made from plums. And Alois Senior was very skilled at schnaps making. After making his brew and discarding the burning hot plums, no-one could foresee that Lojze, at the tender age of eight or nine, would accidentally fall onto the pile of burning hot plums. He was so badly burnt that the neighbours all came rushing from the sounds of his screams. They quickly threw him into a puddle of water that happened to be there, as it had just finished raining. Imagine his poor mum getting off the train, with neigh-

bours asking if her child was still alive; as most thought he would not make it, considering the severity of his burns.

At the age of 11, Lojze's father passed away. Times were already tough for the Kerek family, so to make ends meet Lojze was sent to help the local priest. Lojze's job was to tend to the horses and drive the priest wherever he needed to go, by horse and cart. It didn't matter what time of the day or night or whatever the weather was, Lojze had to be on call, ready at a moment's notice. Luckily, Lojze was an animal lover and loved horses. And although he was never paid in money, Lojze was paid in bags of wheat and potatoes. This was enough to help the family survive.

As he grew older, Lojze joined his brother Carl in the building trade. Together, they would travel around Slovenia looking for odd jobs to make ends meet. Lojze also went to Austria, where his other brother Victor lived, to find work and earn some money.

Knowing that he didn't want to be a farmer, and didn't want to marry the neighbour's daughter (that his mother had set up for him), Lojze made his way to Australia in 1968. He was sent straight away to Bonegilla Migrant Camp and was rescued by pater Bazilij, who brought him back to Kew in Baraga House. Pater Bazilij helped Lojze find a job in construction. Having a job and now some money, Lojze bought a house in Kew. He began his own construction business which was quite successful and he was very proud of how far he had come, from a poor farmer's boy to business owner. As well as loving houses, he loved cars, especially Mercedes Benz.

In late 2001 Lojze met the love of his wife – Maria. It was through church and *Misli* that they met at the Slovenian club in Research. It was love at first sight for both of them and they married three years later.

This is when we got to know the man that stole my aunty's heart. He was a kind, helpful man who always loved to do handy man jobs. Stric Lojze loved music. He played the accordion as well as the keyboard. He loved any type of music, but his favourite was Slovenian music.

His other passion was technology. And whilst he may have loved technology, technology didn't necessarily like him! He was forever ringing up for help, if not me then some other computer guru. And try as he might, Lojze still couldn't quite get a grasp for it.

Together, Lojze and Maria created many wonderful memories. They loved travelling and went to Canada to visit Lojze's sisters, to Austria to see his brother, and back to Slovenia to see family. Teta and stric also went on cruises, bus trips and car drives around various parts of Australia.

Whenever they were together, they held hands and repeated 'I love you'. Teta's name Maria changed to darling, and they were devoted to one another. Unfortunately stric Lojze had a stroke two years ago which would change both their lives. In an instant, he lost the ability to walk, talk and feed himself. This meant he now had to live in a care facility as going home was not an option.

Teta, the devoted wife, went there every day to make sure he was looked after. She fed him, shaved him, cut his hair

and kept him company. And every day before she left, she reminded him how much she loved him. Those who know stric in his final years know that he wouldn't respond when you spoke to him. However, every day, as she left for the evening, teta would say 'I love you'. And as clear as a bell stric Lojze would respond with 'I love you, too'.

The last words he heard before he passed away was Maria saying 'I love you'.

Stric, may you rest in peace, knowing that you were loved by all, but especially by teta Maria. We will miss your smile, your willingness to always help others, but above all we'll miss YOU."

Sočutje ženi Mariji, sestrama Cilki in Micki v Kanadi, ter sestri Angeli v Sloveniji.

MARIJA GOLENKO, rojena ŠKRLJ, je umrla v sredo, 1. maja 2024, v Charlesbrook Aged Caru v Templestowu. Rodila se je 1. maja 1936 v Knežaku. Od nje smo se poslovili v četrtek, 9. maja 2024, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10.30 smo zmolili rožni venec, kateremu je sledila maša zadušnica. Po njej smo jo ob 12.30 (pm) pokopali na pokopališču Keilor. Rodila se je kot četrta od devetih otrok (štiri deklice in pet fantov) v kmečki družini. Oče je prodajal les in s tem preživel družino. Ko je bila stara tri leta, je zbolela za otroško paralizo. Zdravniki so rekli, da ne bo nikoli več hodila. Toda njena trmasta prateta je izdelala posebno zeliščno kremo in Marija je s pomočjo masaže in fizioterapije počasi spet shodila. Pri osemnajstih letih je s prijateljico pobegnila čez mejo v Italijo in pristali sta v begunskem taborišču

v Trstu. Od tu sta leta 1954 prileteli v Avstralijo. Najprej v Darwin in kasneje v Melbourne. Delo je našla v bolnišnici Bethlehem v Caulfieldu. Enajstega februarja 1956 se je poročila z Jožetom Golenkom. S trdim delom sta z možem kupila majhen dom v Hawthornu, kjer sta se jima rodili hčerki Helen in Julie. Potem se je družina preselila v Burwood. Z možem sta postala člana Slovenskega kluba Melbourne, kjer je Marija pomagala v kuhinji, oba pa pri različnih prireditvah in plesih. Družino je močno prizadela smrt Helene, stare komaj 30 let. Leta 1997 jo je doletela še nepričakovana smrt ljubega moža Jožeta, starega 72 let.

Leta 2011, potem ko je 12 let preživela sama v veliki hiši, se obremenjevala z njenim vzdrževanjem in se ponoči ni več počutila varne, se je odločila hišo prodati in kupiti stanovanje v vasi upokojencev St. Thomas. Zaradi bolezni je zadnja leta preživela v Charelsbrook Aged Caru v Templestowu ob dnevnih obiskih hčerke Julie. Bila je predana svoji družini, posebno ljubeče skrbna je bila do svojih vnukov.

Sočutje hčerki Julie, vnukinji Madeline, vnukoma Danielu in Nathanu, pravnukinjama Zoe in Alice, sestri Teresi v Avstraliji, sestrama Emi in Jerici v Sloveniji, ter bratoma Darku in Bernardu v Sloveniji.

KJER VALOVI MURE

Kjer valovi Mure režejo brige,
kjer je cvetja polno, kjer zelenje je,
kjer so žitna polja v soncu žarjena,
tja srce me vleče, tam sem jaz doma.

Iz temnih gozdov tam veje sladki mir,
tam je koča moja, tam je sreče vir,
oh, zakaj sem tukaj v tujem kraju zdaj,
ptiček, daj mi krila, da zletim nazaj.

S kril bi tvojih videl ves slovenski svet,
čar bi rodne zemlje polnil moj pogled,
Triglav, bele stene, Pohorja granit,
preko naših vrhov sije zarje svit.

Vendar duše moje tukaj ne pustim,
dom, le ti si sreča, k tebi hrepenim,
to prelepo klasje, moj preljubi dom,
tam je zemlja moja, tam počival bom.

Obrad Conrad
Bratonci, Prekmurje

Igor in Jožica Gerden

Viktor in Marija Gorjan

Angela Damiš

Frank in Marie Tomažin

Romana Favler Zorzut, 94 let

Janez in Jožefa Plut

Milka Kalc

Pavla Lenarčič

Mimika Horvat

Anica Kalc

Marica Surina

Jože in Sonja Koder

Marija Kalc

Marija Debelak

Marija Vodušek

Milka Brožič

Marinka Greco, 88 let

MOLITEV ANGEL GOSPODOV

Ko se sprehajamo v raju pod Triglavom, skoraj ne moremo najti mesta, kjer zjutraj, opoldne in zvečer (večerni zvon, večerni Ave ...) ne bi bilo slišati zvonjenja cerkvenih zvonov. Bijejo seveda tudi ob drugih urah – najpogosteje naznanjajo prihajajočo uro maše ali se poslavljajo od mrtvih.

Vsak dan opoldne, ko ljudi običajno že posrka vrtinec vsakodnevnih dejavnosti in odgovornosti, pa je razlog za zvonjenje drugačen. Sredi dneva, ko je od jutra že minilo nekaj ur, ko smo polni energije in navdušenja, a še vseeno daleč od večernega počitka. Opoldne, ko se nam prikrade puščavnikom dobro znani »demon popoldneva«, ki nas skuša speljati v malodušje, grenkobo, dolgčas, povprečnost, obup.

Opoldne nas cerkveni zvonovi spominjajo, da je Božji Sin postal eden izmed nas, da mu človeški napor in skrbi niso tuji, da je k nam prišel kot brat in Odrešenik in nas nikoli ne bo zapustil – on je z nami v vsem, kar preživljamo. Zvonjenje cerkvenih zvonov na polovici dneva je povabilo, da se s kratko molitvijo Angel Gospodov spomnimo na skrivnost utelešenja – na Emanuela, Boga, ki je z nami, Boga, ki je pri nas.

Tradicija izgovarjanja te molitve je zelo stara. Njene korenine morda segajo celo v 11. stoletje. Od 13. stoletja naprej so jo v obliki zdravamarije, ki so jo recitirali zjutraj in zvečer, med ljudi močno razširili manjši bratje sv. Frančiška Asiškega. Navado opoldanske molitve Angel Gospodov je leta 1456 uvedel papež Kalist III. z namenom prositi za rešitev obleganega Beograda, zadnje trdnjave, ki je Turkom blokirala pot v Evropo. Še danes ob nedeljah opoldne v cerkvi Sv. Petra v Vatikanu papež skupaj z verniki moli Angel Gospodov.

Kako molimo?

Če molimo sami, molimo vse po vrsti, v paru ali skupini pa izmenično izgovarjamo naslednje verze:

Angel Gospodov je oznanil Mariji – *in spočela je od Svetega Duha*. Zdrava, Marija ...

Glej, dekla sem Gospodova – *zgodi se mi po tvoji besedi*. Zdrava, Marija ...

In Beseda je meso postala – *in med nami prebivala*. Zdrava, Marija ...

Prosi za nas, sveta Božja Porodnica – *da postanemo vredni obljub Kristusovih*.

Molimo. Nebeški Oče, po angelu si nam oznanil učlovečenje svojega Sina. Posvečuj in podpiraj nas s svojo milostjo in nas po njegovem trpljenju in križu pripelji k slavi vstajenja. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Ta preprosta opoldanska molitev, na katero nas spominjajo zvonovi, je dobra

priložnost, da si sredi delovne vneme za trenutek oddahnemo – tudi duhovno. Kratek oddih, ampak še kako bogat! Navsezadnje je Angel Gospodov tudi trenutek češčenja Boga, ki je nevidno navzoč v našem vsakdanjem življenju, molitev z Božjo besedo (navsezadnje citiramo drobce pogovora med nadangelom Gabrijelom in Marijo) in skupna molitev, s katero se zavedamo svoje enotnosti s celotno Cerkvijo.

zbral p. Simon Peter Berlec

Ti, ki si plačal za mir,

Ti, ki si umrl za mir,
Ti, ki si vstal za mir,
Ti, ki si ljubil za mir,
Ti, ki si mir prinesel v noč smrti,
Ti, ki si ustvaril mir z Bogom ...
Ti nam kličeš: Mir vam bodi!

Nam, ki tekmujemo z granatami,
nam, ki ustvarjamo puščave,
nam, ki povzročamo migracije,
nam, ki malikujemo lastnino in dobiček,
nam, ki hkrati kličemo hozana in križaj ga,
nam, ki mahamo z oljčno vejico in gobo s kisom,
nam, ki si želimo ljubezen, a se je hkrati bojimo ...
Prav nam Ti, Vstali, prinašaš mir!

Poklekam pred Teboj,
da iz tvoje zmage nad smrtjo pijem življenje;
poklekam pred Teboj,
da se ob tvoji večnosti nahranim z upanjem;
poklekam pred Teboj,
da iz tvojih poveljanih ran hvaležno sprejemem tvoj mir,
ki nam ga podarjaš tudi to veliko noč.

Tvoj velikonočni dar, Gospod,
želim deliti z vsemi. Aleluja!

p. Pavle Jakop

Rudolf Maister – dober in prijeten, a hkrati neizprosen mož

Letos je v Sloveniji leto generala Rudolfa Maistra. Minilo je 150 let od njegovega rojstva, 90 let od njegove smrti, 120 let od njegove prve izdane pesniške zbirke in 100 let, odkar je postal častni meščan Kamnika, mesta, v katerem se je rodil 29. 3. 1874. V Kamniku so ob tej priložnosti – Maistrovemu častnemu meščanstvu v čast – pripravili slavnostno akademijo z zanimivim naslovom *Rudolf Maister – dober in prijeten, a hkrati neizprosen mož*.

Portret Rudolfa Maistra
Foto: Fran Vesel

Alenka Juvan, vodja Rojstne hiše Rudolfa Maistra v Kamniku, je imela zelo zanimiv govor o človeku, ki zagotovo sodi med slovenske velikane in vsakovrstne junake, čeprav ravno tukaj naletimo na past.

»Slovinci imamo namreč do junakov precej čuden odnos. Še posebej do svojih. Veliko bližje so nam tisti in takrat, ko zaidejo v legende, pravljice in pripovedke: kot denimo kralj Matjaž, Peter Klepec ali pa Martin Krpan ... Zakaj? Ker so to junaki, ki so zrasli iz slovenskega ljudstva, in nimajo nobene navezave na katero koli oblast; tujo ali domačo; ker so se ti junaki oblasti vedno in povsod posmehljivo ali zvito postavili po robu – kot nam pravi ljudsko izročilo ali je zapisano v literaturi.

In kako je z Rudolfom Maistrom? Danes drugače kot nekdanj.

Danes mu pripisujemo veliko vlog in mu ponujamo veliko obrazov:

– da je bil domoljub, kar zaradi zlorabljanja izraza včasih zveni kot prazna beseda. Po drugi strani pa je meja med nacionalizmom in narodno zavednostjo pri nas precej tanka. Toda Rudolf Maister je pred svojimi nadrejenimi in svojimi vojaki z besedo in dejanji na vsakem koraku dokazoval, da njegovo slovenstvo ni prazna beseda.

– da je bil pogumen, drzen in (pre)drzen vojak; kar je zgodovinsko dejstvo, ki pa ga mu na Slovenskem še pred nekaj desetletji nismo priznavali. Običajnemu človeku pa še danes ni razumljivo ali preprosto ne more verjeti, da je zaradi neustavljive želje po oblasti, uspehu, nadvladi celo tiste, ki so pred tujcem reševali lasten narod, mogoče obtožiti narodnega izdajstva.

– da je bil strasten ljubitelj knjig, zvezan s slovensko knjigo z globoko in živo ljubeznijo, je zapisal dr. Janko Glazer; in o tem priča generalova znamenita knjižnica, danes kulturni spomenik državnega pomena, ki jo hranijo v mariborski univerzitetni knjižnici.

– da je bil na svoj materni jezik emocionalno navezan že od ranega otroštva, da je za svoj narod postal pesnik, saj se je zavedal, da za Slovence jezik in kultura pomenita nič manj kot: preživetje. Napisal je dve pesniški zbirki in svojim ljubim Slovincem, kot jih je imenoval že Trubar, natrosil verzov o ljubezni, bolečini, ponosu, pogumu in neustavljivem upanju v prihodnost. Bil je nenavaden spoj vojaka in občutljivega ustvarjalca, ki jih tudi v svetu ni veliko, je zapisal veliki Maistrov poznavalec dr. Bruno Hartman.

Ti obrazi nam kažejo, da je Rudolf Maister osebnost, ki štrli daleč čez okvire slovenske samozavesti. Morda ga prav zato tako težko sprejemamo. Morda je prav zato med Slovenci o njem vedno in tudi vedno bo vladalo razdeljeno, celo povsem nasprotujoče si mnenje: za ene je bil junak s svojo zgodbo mariborskega odrešitelja, za druge postavljač in celo kontrarevolucionar. Toda v slovensko preteklost ostajajo globoko odtisnjena dejanja tega velikega moža, o katerem je podpolkovnik Sherman Miles, član ameriške študijske komisije, ki je leta 1919 proučevala razmere v razpadli Avstro-Ogrski, tudi na Koroškem in v Mariboru, zapisal kar nekaj komplimentov. Dobil je vtis da ima opraviti s *perfektnim tipom vojnega avanturista*, ki naj bi bil *močan, odločen, energičen in bister*. Hkrati pa je poudaril, da avstrijski Nemci v njem vidijo *trdega tirana*.

Za konec pa še anekdota, ki jo je Maistrov borec Tomaž Smole povedal svojemu sinu Sreču Smoletu z Rodice, ta pa jo je zapisal, ko so v Maistrovi rojstni hiši pripravljali razstavo *Naši mejniki, boji za severno mejo in Maistrovi borci na kamniško-domžalskem območju*. Iz tega srečanja mladega fanta z generalom lepo vidimo, kako izjemen človek je bil Rudolf Maister.

»Bilo je v Velikovcu. Zgodaj zjutraj sem šel na trg nabavljat hrano za vojaško kuhinjo. Moji čevlji so bili slabi, tako da je en podplat pri hoji klopotal. Slišalo se je kar precej daleč, saj me je nenadoma poklical predse oficir. Bil je sam general Maister.

Stopil sem v pozor. General me je vprašal: 'Fant, od kod pa si?'

Jaz: 'Iz Domžal!'

On: 'A tako! Poglej, kakšen si pod noge!'

Jaz: 'Gospod general, nimam drugih čevljev.'

'Dobro!'

Vzel je notes, napisal 'vojaku Smole Tomažu 1 čevlje', se podpisal, mi dal listek in me odpustil.«

zbrala Katarina Mahnič

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Martha Magajna: (02) 9609 6057

SPOMINSKI ANZAC DAY V KLUBU TRIGLAV MOUNTIES

Za Anzac Day, praznik, ki ga vsak v Avstraliji s spoštovanjem slavi, je množica ljudi napolnila tudi prostore Kluba Triglav Mounties. Sredi popoldneva so se na dvorišču pred spomenikom slovenskega pesnika Ivana Cankarja zbrali člani in gostje, da bi izkazali spoštovanje padlim vojakom vseh vojn. S prelepimi besedami, cvetjem, venci, molitvami

in pesmijo smo izrazili hvaležnost in spoštovanje padlim žrtvam. Besedo smo dali mnogim pomembnim gostom. Med njimi je spregovoril tudi letalski narednik (flight seargeant) pri Royal Australian Air Force Gary Brown, ki že več desetletij sodeluje pri tem prazniku. Gary je poudaril tudi vlogo Slovenije v prvi svetovni vojni, kjer so na soški fronti izgubili mlada življenja številni slovenski fantje na obeh vojskujočih se straneh. Gary je takole povedal:

»Ladies and gentlemen, today we gather to commemorate Anzac Day, a day of remembrance, reflection and reverence for the sacrifices made by the brave men and women who served and continue to serve our nations. On this day, we honour the Anzacs – the Australian and New Zealand Army Corps – and all those who have served in conflicts past and present.

Anzac Day holds a special place in our hearts, not only for its historical significance but also for what it represents: courage, resilience and mateship. It's a day to pay tribute to those who left their homes and loved ones, who faced unimaginable challenges, and who made the ultimate sacrifice for the freedom we enjoy today. As we stand here today, let us remember the soldiers who fought on the shores of Gallipoli, in the muddy

trenches of the Western Front, in the jungles of the Pacific, on the hills of Korea, in the deserts of the Middle East and in countless other theatres of war. Let us remember their valour, their dedication and their unwavering commitment to duty.

But Anzac Day is not just about the past; it's also about the present and the future. It's about recognising the ongoing service and sacrifice of our servicemen and women, both at home and abroad. It's about acknowledging the toll that war takes on individuals, families and communities, and reaffirming to uphold the values they fought and died for – freedom, democracy and justice.

On this Anzac Day, let us also reflect on the lessons of history – the importance of diplomacy over conflict, the value of cooperation over division and the power of hope over despair. Let us strive to build a world where the ideals of freedom, justice and equality are upheld, where conflicts are resolved through dialogue and understanding, and where the sacrifices of the past are honoured by creating a better future for generations to come.

In conclusion, let us pledge to never forget the sacrifices of the ANZACs and to strive for a world where peace reigns supreme. May their legacy live on in our hearts, guiding us in times of darkness and inspiring us to build a future worthy of their sacrifice, by cherishing the freedoms they fought to defend, and by working tirelessly for peace in our world. Lest we forget.

Ladies and gentlemen,
Last year my address included a Slovenian theme, and I thought this

year I would continue with that theme. It's hard to imagine that Slovenia's Soča Valley, a land of aquamarine river rapids and dense emerald forests, was once the site of WWI's Isonzo Front, where 1.7 million soldiers died, many losing their lives attempting to navigate the steep mountain slopes, fighting through whiteout blizzards or traverse unsurpassable canyons.

Looking at Slovenia's Soča Valley today, I had a hard time imagining that the area once resembled the barren and grey Soča Valley of Ernest Hemingway's novel, *A Farewell to Arms*:

'There was fighting for that mountain too, but it was not successful, and in the fall when the rains came the leaves all fell from the chestnut trees and the branches were bare and the trunks black with rain. The vineyards were thin and bare branched too and all the country wet and brown and dead with autumn.'

Today, I want to take you on a journey through history, to a time when the

fate of nations hung in the balance amidst the thundering echoes of war. Our focus lies on the Battles of the Isonzo, a series of brutal conflicts that unfolded during the First World War, and the courageous role played by the Slovenian people in this tumultuous chapter of human history.

Nestled amidst the rugged beauty of the Julian Alps, the Isonzo River became a grim theatre of war between the forces of the Austro-Hungarian Empire and the Kingdom of Italy. For over two years, from 1915 to 1917, these adversaries clashed in a series of twelve gruelling battles along the river's banks, each marked by staggering loss of life and profound hardship.

Just to be clear, the Soča river (known in Italian as the Isonzo river) ran north-south along what was then the border of Austria and Italy, opening a new 600km front when Italy declared war on Austria-Hungary on 23 May, 1915.

In the face of this turmoil, Slovenians found themselves thrust into the burden of war, their homes and communities torn apart by the relentless tide of conflict. Many Slovenian men, driven by a sense of duty and patriotism, answered the call to arms, joining the ranks of both, the Austro-Hungarian and Italian armies. From the jagged peaks of the Carnic and Julian Alps to the muddy trenches that scarred the landscape, they stood shoulder to shoulder with their comrades, enduring unimaginable hardships and sacrifices.

During the Battles of the Isonzo, many of the Soča Valley's 300,000 residents were displaced to central Austria-

Hungary to avoid the crossfire of the front line, while others were forced to relinquish their homes for soldiers' barracks. Countless residents never returned, and for the thousands of soldiers who were transported to the region and died there, few records or traces of them remain.

But the Slovenian contribution to the Battles of the Isonzo extended beyond the battlefield. Amidst the chaos of war, Slovenian civilians demonstrated remarkable resilience and solidarity, providing aid and comfort to those affected by the ravages of conflict. Whether tending to the wounded, providing shelter to refugees, or simply offering a glimmer of hope in the darkest of times, their acts of compassion and humanity served as a beacon of light amidst the shadows of war.

Yet, amidst the horror and devastation of the Battles of the Isonzo, there emerged moments of extraordinary bravery and camaraderie that transcended the boundaries of nationality and creed. Slovenians, Italians, Austrians – bound together by the shared experience of war – forged bonds of friendship and solidarity that defied the divisions of the battlefield.

As we reflect on the Battles of the Isonzo and the role played by the Slovenian people, let us remember not only the suffering and sacrifice endured, but also the resilience, compassion and courage that defined their response to the challenges of war. In honouring their legacy, may we find inspiration to build a future defined not by conflict and division, but by unity, understanding and peace. Thank you.«

PIRHOVANJE V KLUBU TRIGLAV

Na velikonočno nedeljo popoldne se je v Klubu Triglav zbralo veliko otrok, seveda z njihovimi starši. Pri vratih je velikonočni zajec pomagal našemu dobremu prijatelju vratarju Eddiju usmerjati radovedne otroke na dvorišče, kjer so bili v grmovju skriti pirhi.

Eddie in velikonočni zajec

Nekatere otroke pa je bolj zanimala umetnica, ki je mlada lička poslikala z rožicami, zvezdicami in mačicami.

Razumljivo je, da se za to umetnost bolj zanimajo deklice, in kmalu je pred umetnico nastala vrsta.

Zunaj na travnatem dvorišču stoji napihljivi grad, ki se pojavi vsakokrat, ko je v klubu veliko otrok. Tudi danes ni kaj dosti drugače, razumljivo pa je, da so nad njim bolj navdušeni dečki. Pred gradom se navadno nakopiči

Napihljivi grad je vedno bolj zanimiv

veliko otroških obuval, zdaj, ko postaja hladno, pa se otroci ne sezujejo več tako vestno. Za to poskrbijo starši.

Otroci so se oborožili s košaricami in začeli preiskovati grmovje, kjer se skrivajo pirhi. Na koncu jim pride na pomoč tudi velikonočni zajček, še pogostejše pa njihovi starši.

Otroško igrišče na drugem koncu je vedno bolj polno in zajček se poslavlja. Pride čas, ko zmanjka pirhov, otroke in njihove starše pa začne bolj zanimati prigrizek, ki čaka v klubiški dvorani. Ob uri, ko se restavracija zapre, je jasno, da so vsi imeli lepo popoldne in bodo z veseljem prišli tudi naslednje leto.

Ob 110. obletnici začetka prve svetovne vojne

Prva svetovna vojna 1914–1918 je pomenila prvi globalni spopad v človeški zgodovini, ki je zaznamoval na milijone ljudi. Do konca vojne se je v boje vmešalo 28 tedanjih držav, posredno ali neposredno je vojna vihra zajela poldrugo milijardo ali tri četrtine svetovnega prebivalstva z bojišči na treh kontinentih: Evropi, Aziji in Afriki. V prvi svetovni vojni se je vojskovalo 60 milijonov vojakov; umrlo jih je okrog deset milijonov. Slaba polovica med njimi ni bila nikoli identificirana, oziroma ne vemo, kje so padli. Še vedno je šlo za t. i. »viteško vojno«, ki je dopuščala umik civilnega prebivalstva iz bližine spopadov, ki so se potem vodili frontalno med dvema armadama na določenem bojišču.

Med prvo svetovno vojno je šlo za moderen način vojskovanja z vsestransko uporabo uničevalnega orožja in ob neizrekljivem trpljenju vojakov na bojišču. Množično uničevanje, silovitost spopadov ter strašanski hrup ob uporabi novih

Poškodovana Gorica junija 1916

potlačiti oz. pozabiti, vendar pogosto neuspešno. Po drugi strani je okolica velikokrat z nerazumevanjem spremljala obnašanje nekdanjih veteranov in šele sčasoma dojela travmatično razsežnost njihovih doživetij.

Konec prve svetovne vojne je hkrati pomenil konec nekega obdobja, kajti v zgodovino so odšli štirje svetovni imperiji: ruski, avstro-ogrski, nemški in osmanski. V prvem povojnem obdobju pa se je z mirovnimi pogodbami vzpostavila popolnoma nova ureditev Evrope. Kljub ne popolnoma jasnemu poražencu prve svetovne vojne se je odprlo vprašanje »vojne krivde«, ki so jo antantne sile v 231. členu versajske pogodbe naprtili Nemčiji in njenim zaveznicam iz

ubojnih sredstev (bojni plini, mitraljezi, letala, tanki, podmornice) so na vojaki pustili posledice, npr. tresavico; danes jih poznamo pod pojmom posttravmatska stresna motnja. Nič čudnega, da se številni vojaki ob vrnitvi domov nikakor niso uspeli hitro vživeti v normalno življenje. Svoje medvojno trpljenje so želeli

tabora centralnih sil. Dolgoročno so se nakazali mednarodni odnosi v svetu, kjer je Evropa izgubila primat. Hkrati je bilo posejano seme novega spopada ali dvajsetletno premirje do začetka druge svetovne vojne, kot ga je označil nemški zgodovinar Ernst Nolte.

Povod za začetek vojne

Atentat na habsburškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu, 28. junija 1914, je sprožil prvo svetovno vojno. Mladi srbski napadalec Gavri-
lo Princip se verjetno sploh ni zavedal, kako usodne bodo posledice njegovega dejanja ob reki Miljacki. Na god sv. Ane, 26. julija 1914, je Avstro-Ogrska objavila splošno mobilizacijo in čez dva dni se je začel spopad svetovnih razsežnosti. Vojne napovedi med različnimi evropskimi državami so kar deževale in vojni stroj se je zagnal.

Že pred vojno sta se izoblikovala dva sovražna tabora: centralne sile (Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija) ter antanta (Velika Britanija, Francija in Rusija). Na strani antante so seveda v vojno vstopili tudi britanski dominioni po svetu (Avstralija, Kanada, Nova Zelandija).

Kraljevina Italija je ob začetku vojne razglasila nevtralnost. Začela so se skrivna pogajanja, ki naj bi Italijo spravila v vojno na eni od vojskujočih se strani. Tako je bil 26. aprila 1915 podpisan tajni Londonski memorandum, ki je ob ustrezni ozemeljski nagradi Italijo obvezoval, da v enem mesecu vstopi v vojno na strani antantnih sil. Navidezni mir, ki je do takrat obvaroval slovenske dežele habsburške monarhije, se je zaključil, saj se je na jugozahodu te monarhije ob koncu maja 1915 vzpostavila soška fronta.

Prva svetovna vojna in Slovenci

Tudi Slovenci kot narod smo plačali krvav davek, saj je med prvo svetovno vojno padlo okrog 35.000 naših mož in fantov, približno polovica teh na vzhodni fronti proti Rusiji. Bolj poglobljen začetek ukvarjanja s soško fronto in sploh

s prvo svetovno vojno pa sovpada z demokratizacijo Slovenije; prej so bile te teme precej potisnjene v pozabo. Marsikaj smo zamudili, recimo posneti pričevanja številnih naših vojakov in častnikov, ki so trpeli in krvaveli po bojiščih prve svetovne vojne.

Uničevalna moč prve svetovne vojne se je pokazala tudi na

primeru krvavega bojišča med Avstro-Ogrsko in Italijo ob reki Soči – soška fronta – na zahodu slovenskega etničnega prostora. Slednja je pravzaprav predstavljala zgolj stransko bojišče med prvo svetovno vojno, saj se je težišče dogajanja odvijalo na Zahodni in Vzhodni fronti. Tudi žrtev je bilo tam neprimerno več. Na soški fronti je na obeh straneh padlo približno 350.000 vojakov in častnikov. Za slovenske oz. (južno)slovanske vojake pa je soška fronta vsekakor predstavljala bojišče na tako rekoč domačih tleh. Ne nazadnje je za to poskrbela tudi avstro-ogrška propaganda, ki se je zavedala pomena lastnih (južno)slovanskih vojakov in njihove nastrojenosti proti italijanskim imperialističnim težnjam po Primorju in Dalmaciji.

Avstralija med prvo svetovno vojno

Avstralija ni neposredno občutila vojnih spopadov na svojih tleh, so se pa avstralski častniki in vojaki vojskovali na drugih bojiščih na strani antantnih sil. Ob izbruhu prve svetovne vojne je na avstralskih tleh (Avstralska zveza od leta 1901) živel manj kot pet milijonov prebivalcev, v vojni jih je sodelovalo več kot 400.000, več kot 300.000 jih je služilo na različnih evropskih in bližnjevzhodnih bojiščih. Od tega jih je bilo več kot 150.000 ranjenih in približno 60.000 mrtvih ali pogrešanih.

Avstralija je imela na podlagi posebnega obrambnega zakona (Defence Act) že od leta 1903 lastne oborožene sile – Australian Commonwealth Military Forces, ki pa niso smele sodelovati izven ozemlja zveze in njenih teritorijev. Zadeve so se spremenile po britanski vojni napovedi Nemčiji. Avstralske imperialne sile so bile prvič oblikovane sredi avgusta 1914 za vojaško službo v tujini, bolj znane so postale po začetnicah – AIF (Australian Imperial Force). Šlo je za ločeno in čisto

prostovoljno vojsko, hkrati je to bila ekspedicijska enota avstralske vojske med prvo svetovno vojno. Za primerjavo: avstralski vojaki so bili petkrat bolje plačani kot njihovi britanski soborci!

Avstralske enote so že leta 1914, v sodelovanju z japonskimi in novozelandskimi enotami, brez boja zasedle nemške kolonialne posesti v Tihem oceanu.

V začetku je AIF štela eno pehotno divizijo in eno lahko konjeniško brigado. Pehotna divizija se je bojevala v hudih bojih pri Gallipoliju (osmanski imperij) med aprilom in decembrom 1915.

Po evakuaciji v Egipt je bila AIF razširjena na pet pehotnih divizij, ki so bile marca 1916 poslane na zahodno bojišče v Franciji in Belgiji, kjer so se Avstralci ob boku Francozov, Britancev in Kanadčanov borili proti nemški vojski. Šesta pehotna divizija je bila delno vzpostavljena leta 1917 v Veliki Britaniji, vendar je bila kasneje razformirana, njene enote pa uporabljene kot okrepitve po velikih izgubah na zahodni fronti.

Medtem sta dve avstralski konjeniški diviziji ostali na Bližnjem vzhodu, da bi se borili proti osmanskim (turškim) silam na Sinaju in v Palestini. AIF je vključeval tudi Avstralski letalski korpus (AFC), predhodnika Kraljevega avstralskega letalstva, ki je bil sestavljen iz štirih bojnih in štirih učnih eskadrilj. Omenjene letalske silo so službovale v Veliki Britaniji, na zahodnem bojišču in na Bližnjem vzhodu.

Kot povsem prostovoljna sila je AIF do konca vojne pridobila sloves dobro izurjene in zelo učinkovite vojaške sile, ki je igrala pomembno vlogo pri končni zmagi antantnih zaveznikov. Vendar pa je ta sloves imel visoko ceno, saj je bila stopnja žrtev med najvišjimi med vsemi vojskujočimi se v vojni.

ANZAC

Avstralsko-novozelandski korpus kopenske vojske (Australia and New Zealand Army Corps – akronim ANZAC) je bila združena avstralsko-novozelandska vojaška enota, ki se je med prvo svetovno vojno borila na strani antantnih sil. Ustanovljena je bila v Egiptu v začetku leta 1915. Sprva so te vojake nameravali poslati na zahodno bojišče v Franciji in Belgiji, kmalu pa so njihov glavni cilj postali zavzetje Gallipolija, zatem prestolnice Carigrad (Istanbul) in posledično kapitulacija otomanskega imperija. Poveljstvo nad korpusom je prevzel britanski general William Birdwood (1865–1951), ki je v korpus združil avstralske in novozelandske ekspedicijske sile. Korpus je bil uradno razpuščen leta 1916 po porazu zavezniških sil v bitki za Gallipoli, iz njegovih ostankov so kasneje ustanovili I. in II. ANZAC korpus.

Na bojiščih več deset tisoč kilometrov stran od domovine je življenje izgubilo, poleg približno 60.000 Avstralcev, tudi več kot 18.000 Novozelancev.

Avstralski vojaki na soški fronti

Izčrpani italijanski vojski so na soški fronti v letu 1917 na pomoč prihiteli britanski in francoski zavezniki. Zahvaljujoč arhivskim virom vemo, da se je nekaj britanskih topniških baterij borilo tudi na južnem delu soškega bojišča blizu vasi Peč (danes v Italiji) ob reki Vipavi. Gre za slovensko-italijansko obmejno področje blizu kraja Miren na slovenski strani, pod znano romarsko točko Mirenski grad. V omenjenih baterijah pa so sodelovali tudi avstralski topničarji! Prisotnost slednjih potrjujejo ohranjene fotografije, ki prikazujejo vojake-topničarje z značilnimi avstralskimi vojaškimi klobuki. Fotografije hrani Društvo soška fronta 1915–1917 iz Šempetra pri Gorici.

Avstralski topničarji na soški fronti, v okolici Mirna

ANZAC Day – pomen prve svetovne vojne za Avstralijo

Prva svetovna vojna je hkrati pomenila začetek avstralske poti do nacionalne samostojnosti. Tony Abbott, tedanji avstralski premier, je pred desetletjem, ob stoletnici začetka prve svetovne vojne, izjavil: »Ta konflikt je izoblikoval naš narod. Za nas prva svetovna vojna ni bila osvajalska vojna, temveč vojna za svobodo. Bila je vojna za naše zaveznike, za naše vrednote.«

ANZAC Day je nacionalni dan spomina v Avstraliji in na Novi Zelandiji, ki na splošno obeležuje vse Avstralce in Novozelandce, »ki so služili in umrli v vseh vojnah, konfliktih in mirovnih operacijah« ter »prispevek in trpljenje vseh tistih, ki so služili«. Dan ANZAC, ki ga vsako leto obeležujejo 25. aprila, so prvotno praznovali v čast pripadnikom avstralskega in novozelandskega vojaškega korpusa, ki so služili v bojih pri Gallipoliju oz. pri njihovem prvem sodelovanju v prvi svetovni vojni. Sile ANZAC so se namreč 25. aprila 1915 izkrcale pri Gallipoliju, kjer pa so naleteli na silovit odpor otomanske vojske, ki ji je poveljeval Mustafa Kemal, kasneje znan kot turški predsednik Kemal Atatürk.

ANZAC Day torej zaznamuje obletnico prvih bojev, ki so privedli do velikih žrtev avstralskih in novozelandskih enot med prvo svetovno vojno. Ta dan ostaja eden najpomembnejših državnih praznikov v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Ponavadi se ga obeležuje pred spominskim centrom ANZAC (ANZAC Memorial), ki ga ima vsako avstralsko mesto.

dr. Renato Podbersič ml.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Tudi letos sem se udeležil komemoracije ANZAC v spomin na žrtve vojne v kraju Mount Mee, v parku z lepim razgledom na obalo Pacifika. V tem podeželskem kraju je to praznovanje zelo pomembno. Vedno znova se čudim, od kod pride v to majhno naselje pred jutranjo zoro skoraj tri tisoč ljudi, da se še v temi poklonijo spominu na padle vojake, ki so dali življenje za svobodo Avstralije. Vsakokrat je na sporedu molitev, govorniki pa iskreno obujajo spomine. Z zanimanjem sem poslušal branje pisma vojaka iz PNG (Papua New Guinea Defence Force), v katerem obsoja krivično ravnanje avstralskih poveljnikov z domačini, ki so se skupaj z avstralskimi vojaki borili proti Japoncem. Resnica, iskrenost in spoštovanje vseh padlih prevladujejo v tej komemoraciji, in zdi se mi, da je ravno zato tako privlačna za ljudi.

Naj tukaj izrečemo naše iskreno sožalje patru Darku ob smrti njegovega očeta Alojza Žnidaršiča iz Tržiča na Gorenjskem. Ob tej žalostni novici se je pater Darko na hitro odločil za pot domov, da skupaj pripravijo očetovo pogrebno slovo. Zato je tudi napovedana maša na Gold Coastu preložena na kasnejši datum.

POKOJNI:

Iz Rockhamptona nam je Ivan Pišotek sporočil, da je v Townsvillu 25. marca 2024 umrl **JOŽE ŠKVARC**. Pokojni je bil rojen 18. julija 1940 v vasi Brešca na Hrvaškem. Jože je bil od leta 1958, ko je prišel v Avstralijo, do upokojitve leta 2004 v službi v rudniku Mount Isa Mines. Opravljal je odgovorno delo, saj je bil kot »rigger« (a rigger is responsible for setting up pulleys, cables, ropes and other equipment to lift large and heavy objects) odgovoren za varen prenos težkih in nevarnih objektov. Leta 1962 se je Jože poročil s Patricijo Fornasier in postal očim Marku in Christine. Kasneje se jima je rodil sin Tony. V Mount Isi je bil Jože dolga leta član takrat večje slovenske skupnosti. Večina rojakov iz Mt Ise se je v času upokojitve preselila v Brisbane ali druga večja mesta. Hvala Denis Andrejašič za posredovane podatke. Naše sožalje Patriciji in družini.

V petek, 19. aprila 2024, smo bili na pogrebem slovesu v South Brisbanu v cerkvi St Mary. To cerkev poznamo od leta 1956, saj smo imeli tam skoraj pol stoletja slovenske maše. Za pokojno **MARIJO ANDREIS, rojeno PLUT**, sta pogrebno mašo darovala družinska prijatelja, duhovnika Father Marce in Father Ladu. Po maši je bila Marija upepeljena.

Pokojna Marija Andreis se je rodila 30. avgusta 1926 v Vranovičih pri Črnomlju. V Avstralijo je prišla leta 1936 skupaj z mamo Kristino ter sestrama Danico

in Darinko. Družino je v brisbanskem pristanišču pričakal mož in oče Jože Plut, ki je prišel v Avstralijo že pred desetletjem, leta 1926. Plutova družina je bila verjetno prva slovenska družina v Brisbanu, ki je nudila stanovanje in oskrbo prvim slovenskim fantom, ki so po vojni prišli v Brisbane. Cerkev St Mary v South Brisbanu je bila njihova župnijska cerkev, ki je včasih postala slovenska cerkev, kadar jo je obiskal slovenski duhovnik. Njena mama Kristina je v cerkvi vedno vse organizirala in pripravila vse potrebno za rojake. S pomočjo Ivana Mikule je s Koroške priskrbela naši banderi Marije Pomagaj ter sv. Cirila in Metoda. Banderi sta nas ob vsaki telovski procesiji

predstavljali tukajšnjemu svetu. Še vedno nas predstavljata ter nam kažeta pot. Zato je pokojna Marija želela, da je pogrebna maša v tej Marijini cerkvi z našo brezjansko Marijino bandero. Dokler ni bila ustanovljena društvena skupnost oz. prireditveni odbor je bil pri Plutovi družini center, kjer so se srečevali naši fantje. Pokojna Marija je bila vedno ponosna na domovino, kjer se je rodila, pela je v cerkvenem zboru in sodelovala pri društvenih prireditvah. Lepe spomine je imela na rojstno deželo, na njihov dom ter na konja, čistokrvnega lipicanca z imenom *Šimel*. Prijateljem je rada pripovedovala zgodbe. Dolga leta je sama vodila slovenske radijske oddaje na postaji 4EB, kjer je bila tudi v začetnih radijskih odborih. Delala je kot osebna tajnica pri velikih podjetjih, na primer Coca-Cola. Pri angleškem jeziku je bila zelo točna in dosledna. Marija se je triindvajsetletna v cerkvi St Mary poročila z Dragom Andreisom. Zapušča sina Matthewa in hčerko Rachael ter sestro Dragico. Naj ji Marija Pomagaj pri Bogu izprosi nebesa.

Ob pogrebnem slovesu Marije Andreis sem prišel do spoznanja, da je tudi brisbansko slovensko generacijo dohitel čas, od prvega prihoda Plutovega očeta leta 1926 pa do danes. Razposlal sem skoraj 40 vabil k maši v cerkvi St Mary, a le nekaj rojakov se je je lahko udeležilo. Cerkev so napolnili predvsem avstralski in družinski prijatelji. Največji razlog za to je starost rojakov. Veliko je že pokojnih, nekateri so bolni in ne vozijo več. Ovirajo pa nas tudi zdravstvene obveznosti. Starejša gospa iz župnišča, ki nam je pomagala pripraviti cerkev za sveto mašo, se nas je še dobro spomnila in je bila vesela, ko je videla bandero Marije Pomagaj in slovensko zastavo, ki je naznanjala slovenski pogreb. Zastavo sta prinesla bivša slovenska konzulka Nevenka Clarke in njen mož Gerald. Na pogrebu sta bila tudi Tone Brožič in Slavka Maver. Hvala Bogu, da imamo vsaj kapelico Marije Pomagaj in slovenski spomenik v Marijini dolini, ki pričata, da smo v lepi Kraljčini deželi tudi Slovenci. Upajmo, da se bomo (tisti, ki še lahko hodimo) udeležili telovske procesije Corpus Cristi z nadškofom Markom Coleridgem. Procesija se bovila po ulicah centra Brisbana. Z banderom Marije Pomagaj se bomo priključili procesiji v nedeljo, 2. junija 2024, ob 2. uri popoldan. Vabljeni!

Danes in včeraj

Danijela Hliš

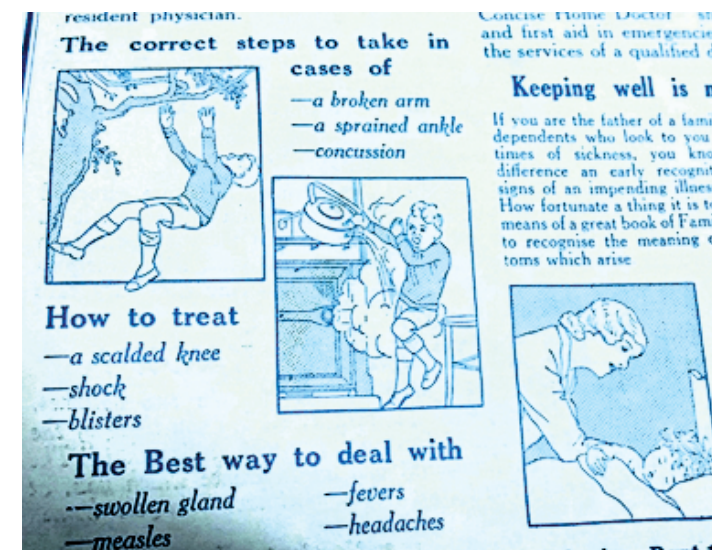
Kateri oče ali mati znata nuditi prvo pomoč? Kaj naredita, če ima otrok vročino? Imamo danes še doma knjige z navodili, ali pa gremo takoj na spletni iskalnik Google ali k zdravniku? Koliko odgovornosti sprejememo za svoje zdravje in počutje? Z zanimanjem obujam spomine na preteklost. Leta 1934, recimo, je bilo v Angliji veliko zanimanje za knjigo *The Concise Home Doctor*. V njej je bilo res ogromno nasvetov, saj je bilo veliko manj bolnišnic in zdravnikov, pa tudi ljudje so bili bolj odgovorni do svojega zdravja. Knjižne ilustracije so kazale različne nesreče in kako ukrepati.

Spomnim se sestanka, ki smo ga pred leti imeli z mojimi kolegi od COTA (Council on the Ageing). Neka gospa je žalostno rekla: »Ko sem bila mlada, sem se veliko naučila od mame, stare mame, tete. Vedele so, kako skrbeti za otroka, vedele so, da kamilice pomagajo zaspiti in pomiriti želodec, vedele so, kako pravilno razkužiti in povezati obtolčeno koleno. Danes pa se mi hčerka samo nasmehne in reče: »Ne, hvala, mama, zdaj je drugače,«

in gre takoj k zdravniku ali brskati po spletu. Izgubili smo toliko naravnih zdravil in toliko znanja, ki se je prenašalo iz generacije v generacijo.«

Moj prijatelj Allambee, ki je po rodu Aboridžin, mi je razlagal o njihovih naravnih zdravilih (bush medicine – mamarra, mawilaburna, merrika, mamaburra, agararakaka ...), čeprav pravi, da danes tudi avstralski domorodci raje vzamejo aspirin ali panadol. In tako mi misel uide k ameriškim Indijancem. *Curanderas* so imenovali stare ženske, ki so bile modre in so znale marsikoga ozdraviti. Tudi belci so hodili k njim, kadar ni bilo pravega zdravnika v bližini. Bi jim zaupali?

In ko smo ravno pri ženskih zdravnicah se vprašam, zakaj imamo še leta 2024 na svetu toliko ženskega trpljenja? Afganistanske deklice, ki niti v šolo ne smejo. Dežele, kjer očetje in bratje prosto, nekaznovano, posiljujejo desetletne

hčerke/sestre. Moderne dežele, kjer moški nekaznovano pretepajo svoje žene. Vsako leto je v Evropi in Avstraliji več nasilja v družini (domestic violence) in ubijanja žensk. In vedno več je vojn. Od kod vsa ta jeza in sovraštvo? Celo ta zadnji napad v Sydneyju, ko naj bi bil moški živčno bolan in je sovražil ženske, ker ni mogel najti prave družabnice. Mogoče bi res morali začeti izdelovati ubogljive plastične lutke? Ne bodite šokirani, ampak dolgo nazaj, leta 1971, ko sem živela v Rimu, je policija aretirala moškega, ki se je v svojem avtu poljubljil s plastično deklico. Na sodišču je v svojo obrambo povedal, da je osamljen in sramežljiv ...

Čad, Gvineja in Niger so med najrevnejšimi deželami in najnevarnejšimi za ženske. Še tiste zakone, ki mogoče skušajo ženske varovati, premagajo z religijo ali »družinskim (moškim) zakonom« (devetindvajset odstotkov deklic starši poročijo, ko so stare komaj 15 let). Od rojstva do smrti morajo ubogati očeta, moža, brate. Eno samo trpljenje. Med nami so ženske, ki se, tako kot jaz, borijo za boljšo enakopravnost med moškimi in ženskami. Osmega marca je bila na slavu ob mednarodnem dnevu žena naša Frančeska Deželak ena od posebej imenovanih *outstanding women*. Čestitam, draga prijateljica.

Potrebujemo čudež. Bog, potrebujemo tvojo pomoč. Ne samo, da bi nas varoval pred hudim, ki nas čaka, ampak tudi, da bi lažje razumeli in sprejeli. Kot ženska, ki je v zadnjih letih izgubila veliko dragih ljudi, ki so zelo trpeli, preden so umrli, v molitvi velikokrat vprašam Boga: zakaj? Gledam moške, tudi lastnega očeta, preden je umrl, kako se borijo proti izgubi zadnjega dostojanstva. Želijo

si biti oblečeni kot moški, ne kot otroci – v pleničkah. Čeprav jih imenujemo vložki za inkontinenco (incontinence pads), so v očeh naših ponosnih očetov, soprogov, ki so se borili za našo svobodo, preprosto »pleničke«. Spominjam se, kako žalostno me je oče gledal, ko je rekel: »Samo tega ne, prosim te«. Tako sem šla raje v trgovino Salvation Army, nakupila polne vrečke kratkih hlač in trenerk (15 za en dolar), in oba sva bila zadovoljna. Oče je obdržal svoj ponos, meni pa ni bilo treba prati, oblačila sem preprosto vrgla stran. Zelo težko govorimo o tem, kako nemočni nekateri postanemo v bolezni. Koliko pomoči od družine, od tujcev, v domu za ostarele ... potrebujemo. Sram nas je tega, toda zakaj? Konec koncev je naše telo kot avto; desetletja nas vozi čez vse lepo in hudo, različni deli se pokvarijo, nekatere lahko nadomestimo – dobimo na primer umetne

zobe, drugim ne moremo pomagati – dobimo vložke (»pleničke«). Mislim, da je zelo pomembno, da ostanemo ponosni na svoje telo, ker le tako lahko živimo z nasmehom na obrazu. Moje telo, moj »stroj«, mi omogoča življenje, in hvaležna sem mu za to. Če se sramujemo vsega, kar je z nami narobe, bomo izgubili še tiste zadnje lepe trenutke v zimi našega življenja.

Včeraj smo imeli v naši vasici izlet. Hodila sem z enaindevetdesetletno gospo, ki se ji začenja demenca. Šla je kot srnica, jaz pa sem se poleg nje s težavo premikala s palico – križ, kolki, noge, vse je utrujeno in boleče. A obe sva se imeli lepo. Ona je bila srečna, ko sem ji razlagala o naravi, jaz zadovoljna, da še lahko grem na izlet. In pokazala sem ji tole sliko, »moje bogastvo«, sem rekla, kamenčki, ki sem jih našla, ko sva s sestro preživeli nekaj lepih ur na obali v Cairnsu. Poglejte si tistega na sredini, pravo umetniško delo matere narave.

Vsem topel pozdrav.

Kratko potovanje v Marian Valley in lastno notranjost

Danijela Hliš

Potem ko sem v Brisbanu pridno delala tri dni sem se odločila, da potrebujem božji mir daleč od dela in skrbi. V naravi, kjer ni turistov in draginje. Utrujena in razbolena od revme sem vprašala prijateljico, ali bi jo veselilo iti z mano. Ona vozi moderen avto, tukaj je rojena in pozna ceste. Jaz pa bom odgovorna za najino prehrano. Vse stroške si deliva na pol. Bili sva že na več takih potovanjih, obe upokojenki, obe ljubiteljici narave in tišine.

In tako sva nekega majskega dne prispeli v Marian Valley. Zmotili sva se in potrkali na vrata samostana. Mlad duhovnik nama je slabe volje pokazal pot do pisarne. Oj, ta mladina, kaj ne znajo biti malo bolj prijazni z nami, sivolasimi upokojenkami.

Naj na kratko razložim. V Marian Valley je najpomembnejša oseba Jezus.

Svetišče je posvečeno Devici Mariji, Božji materi. Na tisoče

ljudi vsako leto prihaja od blizu in daleč k mašam, procesijam in tudi v »Retreat Centre«, tako kot midve. Svetišče so odprli in blagoslovili leta 1995 in zanj skrbijo redovniki, ki se imenujejo pavlinci. Zanimivo je, da je tukaj več kot 40 narodnih manjšin, med njimi tudi avstralski Slovenci, postavilo svoje kapelice. Kadar imajo

praznik, pridejo sem in molijo k Mariji. Slikala sem Marijine kapelice iz Iraka, Šrilanke, Kitajske ... ob vsaki je zgodbica, zakaj in kako je prišla tja. V veliki cerkvi je tudi čudovita podoba črne Marije (Black Madonna) – originalno ikono hranijo v mestu Čenstohova na Poljskem. Na levi strani parka se vije dolga pot, kjer so vse postaje Jezusovega križevega pota. Kipi so v naravni velikosti, res prava umetnina.

Devetinsedemdesetletna prijateljica, zelo utrujena od dolge vožnje, je šla takoj počivat, jaz pa sem se odpravila na dolg sprehod.

Kar razganja me od veselja, krasno je in tiho, nikjer ni žive duše. Odkrijem, da je ta *retreat* v velikem parku, v katerem je ogromno različnih kapelic, večinoma z Marijinim kipom. Pridem do kapelice Our Lady of La Vang, Vietnam. V gozdu z istim imenom se je Marija z malim Jezusom baje prikazala okrog leta 1800, leta 1820 so ji v Vietnamu na tistem mestu zgradili kapelico. Malo naprej najdem znak za Eritreo, deželico ob Rdečem morju, ki se je šele okrog leta 1993 osamosvojila od Etiopije. Tudi tukaj obstajajo čudovite zgodbe o Marijinih čudežih, zato je kip Marije v deblu drevesa. Marija, drevo življenja.

Pot me spet zanese v zgornji del parka, kjer so čudoviti kipi postaj križevega pota, vse do zadnje, kjer Jezus vstane od mrtvih. Mislim, da so kiparji razumeli Jezusa, kajti njegov obraz je živ, včasih poln trpljenja, drugič spet poln upanja.

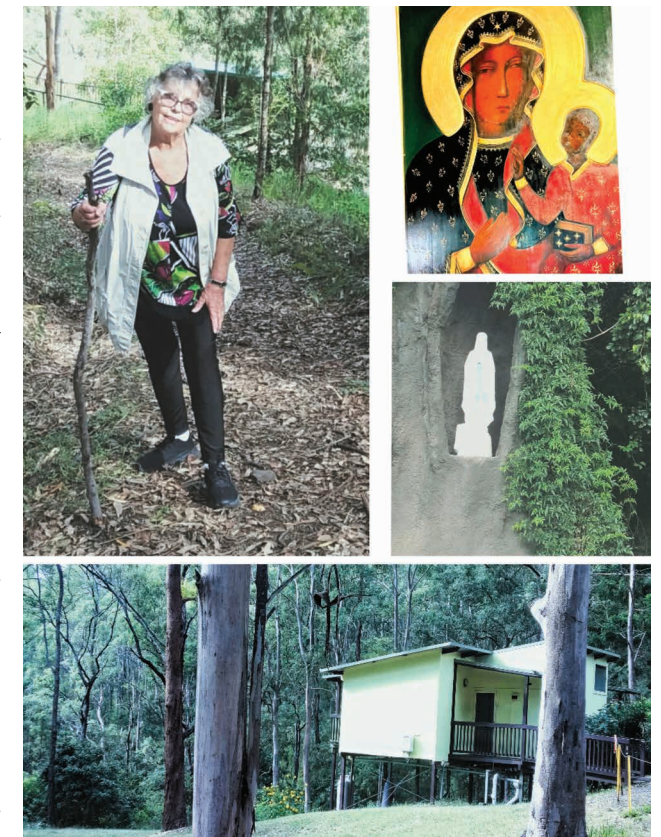
Zame ta tridnevni oddih v Marian Valley ni samo oddih od dela v domovih za ostarele, od predavanj na konferencah, ni samo sprememba pokrajine – z obale v gozd. Je tudi čas, da prisluhnem sebi, svojim potrebam.

Ko naletim na ogromno drevo, gledam korenine, podobne mojim žilam, stare in utrujene, a še vedno sposobne nositi več drevesnih debel. Ne spomnim se, da bi v Sloveniji imeli drevesa z več debli. Tukaj jih je veliko.

Drugi dan se s prijateljico vzpenjava na hrib. Do križa z Jezusom in kipom Marije pod križem je 1,6 kilometra. Septembra 2018 je škof Columba Osppe odprl in blagoslovil to pot, ki se imenuje The Mick Kent Track. Od božiča 2008 pa vse do septembra 2018, ko je zaradi bolezni moral nehati, je Mick Kent v Marian Valley igral orgle. Pot naju pelje do Our Lady of Sorrows, ki stoji pod križem z Jezusom. Vsenaokoli je mir, čudovit razgled se razteza vse do Mt Tambooreena. Na poti nazaj mi spodrsne, ker imam težave v desnem kolku, se bolj zanašam na levo nogo. Zdaj si zvijem levi gleženj. S težavo se privlečem do najine hiške, kjer se zmasiram s tigrovim mazilom, se povežem na trdo, se najem zdravil in grem hodit. Obraz imam spačen od bolečin, vendar pravijo, da če si zvijemo gleženj, ne smemo počivati. Po desetih minutah izgubim moč in pogum in se spravim v posteljo. Noga je zelo zatečena, zdravnika ni daleč naokrog. Bo že ...

Sestrična iz Šoštanja me je po elektronski pošti vprašala, kakšen je prevod besede *retreat*. Glagol pomeni *umakniti se*. Hm, ni lahko, kajti različnim ljudem različno pomeni, kot recimo beseda *love*. Za mene je ljubezen nekaj neopisljivega, čustvo, ki živi v vseh nas, do sebe in drugih. Samospoštovanje, spoštovanje do drugih, sprejemanje, dobrot, nežnost – vse to je del ljubezni. Ko si pari na poroki obljubimo ljubezen do smrti, se bolj malo zavedamo, kako težko je to obljubo držati leta in leta ob vseh spremembah, ki se nam v življenju zgodijo. Torej, *retreat* je za mene kraj in čas, ko se umaknem iz vsakdanjega življenja in se lahko posvetim potovanju vase, pa tudi drugemu okolju. Da se učim, da se spočijem, da sem otrok narave. Da se smejim kukabari, ki se je usedla Mariji na glavo, da se pogovarjam z valabijem, ki se pase na travi, da grem po veliko letih k jutranji maši. Pomislim na duhovnike, ki jih poznam. Tukajšnja maša mi ne seže v dušo in srce. Nekam hladna je. Duhovniku se mudi, in samo šest nas je v ogromni cerkvi. Mogoče zato? Prosim ga, da blagoslovi moj rožni venec (rosary), ki mi ga je pred mnogo leti podarila Katarina. Pri maši bolj trpim, kot da bi

bila v mislih z Bogom. Tolikokrat je treba vstati, se usesti, poklekniti, spet vstati. Raje bi v miru sedela in se pogovarjala z Bogom. Tudi ponavljanje mi ne gre, sama sebi se zdim kot papiga. Nikoli nisem prav razumela, zakaj tolikokrat ponavljamo molitve. Vprašam prijateljico, ki je budistka, če tudi oni molijo in ponavljajo; nasmehne se in pokima, češ da je to neke vrste meditacija. Oprostite mi, pač nimam prakse.

Najina hišica v gozdu je skromna, ima pa vse, kar potrebujeva, tudi toplo vodo. Božji mir, popolna tišina. Mučijo me artritis in bolečine, zato veliko hodim in fotografiram; prijateljica je bolna in na antibiotikih. Trudiva se in ne tarnava preveč. Zanimivo je, kako starejši potujemo. Prijateljica je intolerantna na

gluten, imela je tudi infekcijo in jemala antibiotike. Veliko meditira. Jaz imam polno škatlo različnih zdravil za bolečine, alergije in drugo. Sva potujoča lekarna. Ni se preprosto navaditi na trde, ozke postelje in stole, a pomembno je, da sva potrpežljivi druga z drugo, da upoštevava in spoštujeva najine različne potrebe. Čas za tišino je zelo pomemben. Kadar je čez dan ona v postelji, sem jaz zunaj v parku, in obratno; vsaka je sama zase in potem sva spet malo skupaj. Samo tako lahko potujeva, ne da bi si šli na živce.

Kasneje nadaljujem pot med kapelicami. Marija Pomagaj, naša slovenska kapelica je najlepša. Menda je kapelica povezana z Brezjem. Prijateljica fotografira Marijo iz Šrilanke, Our Lady of Madhu. Fotografijo pošlje svoji prijateljici, da bi ji pomagala, saj je v bolnici, kjer ji lomijo prste, ki so čisto skrivljeni od artritisa. Pridem do Marije iz Lurda, vsi jo poznamo. Tudi tukaj jo predstavijo, kot da je v skalni votlini – Our Lady of Lourdes. Marija, ki se je leta 1858 v Franciji prikazala mladi deklici in ji pokazala izvir vode, ki ima čudežno moč. Mogoče ste brali o Vittoriju Micheliju, ki je leta 1963 ozdravel od raka. Leta 1965 je bila nuna Luigina

Traverso ozdravljena paralize ... Pridem do matere Tereze, St Theresa of Calcuta, ki je bila rojena v Skopju, v nekdanji Jugoslaviji. Prijateljice mi velikokrat rečejo, da sem druga mati Tereza, ker se trudim pomagati oslabelem in tistim, ki imajo demenco.

Naslednji dan zunaj na tablici preberem besede o duhovnikih. Lepo piše: The Priesthood – to be a member of every family yet belonging to none. (Biti član vsake družine, a nobeni pripadati.) V preteklosti sem se velikokrat spraševala, kako hudo mora biti duhovnikom in sestram, ko lahko ljubijo le Boga. Ko sem bila leta 1968 študentka v Parizu sem poznala dve mladi slovenski sestri. Ob sobotah sta se v moji študentski sobici preoblekli in šli plesat. »To ni greh,« smo se strinjale, »Bog ne bo hud. Glasba in ples sta zdrava.« Slovenci smo imeli takrat v Parizu zelo dobrega, nežnega duhovnika. Velikokrat sva se dobila na kavici in debatirala o vsem mogočem. Bila sem zelo revna študentka in večkrat mi je v našem katoliškem centru odprl njihov hladilnik in me nahranil. Stara sem bila 19 let. Še danes sem mu zelo hvaležna.

Spet se sprehajam po parku Marian Valley. Pridem do indijske Marije Vailankanni. Ta Marija je za dobro zdravje, zato po WhatsAppu pošljem fotografijo dragi sorodnici v Sydney, ki se zdravi po operaciji raka. Na Marijino priprošnjo so se tudi v Indiji zgodili številni čudeži (ozdravila je na primer pohabljenega dečka). In čeprav ne pričakujem nobenih čudežev, me molitev za druge napolni z mirom. Drugače jim ne morem pomagati. Molim za sestro, ki leta in leta skrbi za paraliziranega moža. Da ne bi pozabila na svoje zdravje. Molim za prijateljice, ki živijo z demenco. Molim za vse, ki jih imam rada, da ostanejo srečni in zdravi.

Trije dnevi so minili. Čas je, da spakirava in se vrneva domov. Prijateljica me zapelje v mojo vasico za ostarele v Buderimu, sama pa se vrne domov v Brisbane. Moj gleženj je zatekel in plavkast, vendar lahko hodim, zato mislim, da ni zlomljen. Vseeno bom morala obiskati zdravnika, za vsak slučaj.

Zadovoljstvo počiva v srcu in možganih. Ta oddih je bil lep, in kar je pomembno, zelo poceni. Če bi bili v kakšnem hotelu, bi plačali najmanj \$150 na osebo za eno noč, v Marian Valley pa sva za dve osebi plačali \$80 za celo hiško s kuhinjo in kopalnico. Za nas upokojence je to zelo primerno.

Tudi opatija (the Abbey) blizu Kiame je bila čudovita, tam sem bila pred leti.

Budistični *retreat* Chenrezic tukaj blizu je zelo lep in miren, velikokrat imajo tečaje za zdravje možganov, telesa in duše. Nimam dovolj denarja za hotele, za *retreats* pa ga še imam. Malo kruha in sira, solata ali juhica, jabolka, pa sem srečna. Vendar vas moram opozoriti, da če ste preveč navajeni na televizijo, takšen *retreat* ni za vas. Ker televizije tam ni. Naj vas pa tudi pomirim. Ni treba, da ste verni ali katolik. Božja narava je odprtih rok za nas vse, in takšni so tudi *retreats*. Vprašala sem prijateljico iz Evrope, če tam obstajajo takšni *retreats*, ki imajo odprta vrata za vse. Pravi, da ne. Budisti gredo k svojim, katoliki k svojim, in tako naprej. Na srečo se v Avstraliji zavedamo, da smo vsi enaki, otroci matere narave. Kdo ve, kaj se lahko naučimo, kje lahko najdemo novo vero v ljubezen in mir na svetu in v naših globinah. Mislim, da jih precej pride v Marian Valley brez vsake vere, in jo tam najdejo. Kaj je že rekel Aleksander Veliki? *Nič ni nemogoče za tistega, ki bo poskusil.* (*There is nothing impossible to him who will try.*)

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Vesele velikonočne praznike Vam želim

Lightning Ridge je res multikulturen kraj. Dobila sem pet povabil za praznovanje Jezusovega vstajenja. Marie mi svetuje, da se udeležim študija *Svetega pisma* z Jehovimi pričami. Povedala sem ji, da rada sama berem *Sveto pismo*, pa pravi, da to ni dovolj, ker potrebujem nekoga, ki bi mi vse razložil.

June mi je prinesla mormonsko *Sveto pismo*, da bi me pritegnila k praznovanju s svojo skupino. Zdenka je prinesla torto in me povabila na slavnost v adventistični cerkvi. Delma organizira bahajsko praznovanje, kjer se zberejo verniki različnih skupin. Marta mi je poleg vabila prinesla tudi življenjepis Martina Lutra in priporočila pravoslavne voditelje, da bi mi razložili *Sveto pismo*. Vse te dobre prijateljice želijo, da bi šla z njimi v nebesa.

Zdi se mi, da je Bog dal vsakemu od nas njemu primerno sposobnost slediti naukom *Svetega pisma*. Zato vsak po svoje moli in praznuje Jezusovo smrt in vstajenje.

Popravljanje in potrpljenje ni več potrebno, ker se nam mudi

Mladi ljudje pravijo, da se ne splača več popravljati orodja, ker je cenejše, če kupiš novo. Tudi avtomobilov več ne popravljajo, ker je vse elektronsko. Tako se pogosto dogaja tudi z družinskimi odnosi. Če gre v družini kaj narobe, zakonci poiščejo nove partnerje in začnejo znova. Toda novo ni dolgo novo.

Moja sestra Jožica se je rodila, ko so bili moji starši že precej stari. Ostala je doma na vasi in je zdaj ona tista, ki popravlja, kar se popraviti da. Vedno je polna praktičnih rešitev in nasvetov. Njena velika družina in sosedje so deležni njenih modrosti, čeprav pri 74. letih še vedno opravlja tudi gospodinjska in živinorejska dela. Jožica pravi, da je treba včasih malo potrpeti in si vzeti čas za reševanje družinskih nesporazumov. »Ker nas je veliko, vedno nekaj praznujemo,« se nasmehne. Mladi pridejo, da bi Jožici zaupali svoje težave, ona pa v *Svetem pismu* in v svojem srcu poišče besede, da zmanjša morebitna nesoglasja. Med mlade troši Jezusove besede ljubezni, potrpežljivosti in strpnosti. Vztraja, da vera ohranja družino skupaj. Jezus je rekel, naj se ljubijo, in to je edina zapoved, ki jo morajo upoštevati.

Nekje sem brala, da je rimski imperij propadel, ker so razpadli družinski odnosi. Niso imeli Jožice. Niso imeli potrpljenja, da bi popravili, kar se je pokvarilo.

Moški in ženske

»Ti si pa res iz kamene dobe,« me je opozorila prijateljica, ki gre s časom naprej in je zelo moderna. Domotožje po mladosti me je namreč spomnilo, kako lepo je bilo, ko sem bila še mlada. Če je bilo kakšno težko delo, so ga opravili moški, ker so bili večji, močnejši, bolj predrzni in pogumni. Ko je bilo treba zamenjati gumo na avtu, popraviti kanalizacijo, dvigati težke predmete, pokositi travo, skopati jamo in podobno, so se ponavadi javili moški. Če je zalajal nevaren pes ali je v hišo prišla miš, so se s tem spopadli moški. Ženske smo to pričakovale, medtem ko smo kuhale kavo ali kosilo. Tudi prah v hiši smo pobrisale, in potolažile vse, ki so bili zaskrbljeni ali žalostni. Vsak je vedel, kaj se od njega pričakuje.

Zdaj se ženske upirajo in pravijo, da ne bodo več kuhale kave in prale moških nogavic. Tudi mlajši moški si ne upajo več ponuditi svojih fizičnih sposobnosti. Sčasoma so mladi moški postali akademiki, ki ne znajo več ničesar popraviti. Moderni ljudje se zavedajo, da se je svet spremenil. Res je, da so bili v kameni dobi moški lovci in ženske nabiralke, zavedali so se svojih vlog. Človek se vsega navadi. Nekaterе staromodne ženske pa še vedno raje brišejo prah na policah, kot da bi popravljale kanalizacijo. Zdaj so ženske in moški enakopravni. Zdaj tudi ženske v vojni pogumno pobijajo. Povečalo se je tudi število žensk v zaporih.

V naravi, hvala Bogu, še vedno vladajo stare tradicije. Pri živalih nobeno delo ni več ali manj vredno. Moški in ženske delajo, kar jim je naročil Bog. Morala bom postati moderna.

Ladies night out

Zdenka me je povabila, da grem z njo na večerno srečanje v Community Church of England. Zdenka je bila sicer srbske pravoslavne vere, a je zdaj zelo aktivna pri cerkvi Seven Day Adventist Church. Iz Sydneyja je prišlo tudi dvajset mladih deklet, in nekatere so povedale, kako so našle Jezusa in kaj jim to pomeni. Naše domačinke so prinesle pecivo in pijačo. Med klepetom smo imele na voljo različna opravila. Pri eni mizi so dekleta lakirala nohte, pri drugi so izelovala nakit, pri tretji pletla verižice ... Bilo nas je okrog 60. Tam so bile vse moje prijateljice.

Ko sva šli domov, me je Zdenka vprašala, kaj sem jaz naredila. Povedala sem ji, da sem dobila nekaj novih prijateljic. Nisem spretna z rokami, a zanimale so me njihove zgodbe. Vse te ženske so mi navdušeno pripovedovale o svojem življenju. Alison je rekla, da se nikoli ni čutila dovolj dobra, ko pa je razumela, da je Bog žrtvoval svojega sina zanjo, se je počutila dragocena.

Vsak po svoje razume in moli Boga

Spomnim se naših katoliških praznovanj v Lightning Ridgu. Ko je bil Albin Prošek še živ, je po maši pred cerkvijo pekel na žaru (BBQ). S seboj smo prinesli pijačo in klepetali. Vsi smo se veselili maše. Zdaj smo na žalost obnemogli in nihče noče prevzeti odgovornosti za organizacijo druženj. Velikokrat slišim, da bi nekdo moral organizirati kakšno stvar, pa bi se vsi zbrali. Ampak tega nekoga ni. Potrebujemo nekoga, ki bi dal vsaj vzpodbudo in predloge.

Michael me je ob petih popoldne povabil na študij *Svetega pisma* v anglikanski cerkvi. Moj prijatelj Peter je rekel: »Na koncu se vsi veselimo pridige o kruhu in ribah.« Na tem srečanju so bili večinoma moški. Mnogi živijo v kampih in si morajo sami kuhati. Tukaj je nekaj žensk, ki skuhajo večerjo za vse. Vsi se radi vračajo po duhovno in telesno hrano. Hrana je preprosta, a sveža in zastonj. Nekaj žensk vodi vse te

aktivnosti in tako polepšajo življenje mnogim, ki nimajo nikogar.

Popoldne imajo srečanje za otroke; seznanijo jih z Jezusovim življenjem in seveda tudi pogostijo in zabavajo z raznimi igrami. To me je spomnilo na slovenske klube, ki so povsod po Avstraliji precej zamrli, ker smo se postarali. Hvaležna sem požrtvovalnim delavcem v Canberri, ki neutrudno prirejajo praznovanja.

Enakost, enakopravnost, enakovrednost in reveži

Z delom pri Vinnies se prvič res soočam z revščino. V Lightning Ridgu imamo pet ustanov, ki skušajo pomagati revežem. Vinnies deli kupone za hrano, bencin in plin. Drugi pomagajo s stanarino, elektriko, prevozom ... Vsi ti reveži so odvisni od Centrelinka. Večina ima veliko otrok, nekateri imajo problem z alkoholom ali mamili. Cigarete so predrage. Duševne motnje so pogoste. Včasih je bilo naše mesto kraj ambicioznih mladih priseljencev z vsega sveta, zdaj pa je postalo pribežališče tistih, ki niso uspeli najti, kar so iskali. Tu je seveda tudi nekaj starih rudarjev, ki stokajo, ko šepajo k zdravniku.

Pravijo, da je demokracija – vladavina ljudstva – najboljši sistem, ki ga poznamo. Na žalost se v demokraciji vedno več ljudi zaveda svojih pravic, ne pa svojih dolžnosti. Sem smo prišli iz različnih razrednih in brezrazrednih skupnosti in se počasi izenačujemo (asimiliramo) in privajamo na egalitarno družbo, ki temelji na ideji družbene enakosti za vse ljudi, ne glede na raso, vero ali spol.

Mnoge revolucije so skušale preprečiti izkoriščanje človeka po človeku. Toda brezrazredno družbo je težko uresničiti, ker ljudje nismo enaki in bi večinoma vsi radi imeli več in bili malo boljši. Eni gradijo, drugi podirajo; eni delajo, drugi počivajo.

Stari Duddley, moj aboridžinski prijatelj, pravi: »Včasih smo vedeli, kje je naše mesto, a zdaj nihče več ne ve, kdo gospodari in kdo uboga.« Duddleyju je ugovarjal belec: »Ljudje si sami izberejo svoje mesto. Nihče jim ga nima pravice določati.« Uradno so ukinili sistem suženjstva, a večina ljudi mora še vedno ubogati in delati za preživetje, tako kot jim narekujejo voditelji.

Ko so v Avstralijo množično prišli neangleško govoreči priseljenci, je Avstralce postalo strah, saj niso vedeli, kaj lahko pričakujejo od tujcev. Morali smo sprejeti pravila in zakone, ki so nam omogočili mirno sožitje. Kako nevarno bi bilo na cesti, če ne bi bilo cestnih pravil in kazni za prekrške.

Družine

Berem Staro zavezo *Svetega pisma*, v katerem so ljudje uveljavljali svoje pravice in zadovoljili svoje potrebe v fizični borbi z nasprotniki. Še dobro, da je Bog dal Mojzesu deset božjih zapovedi za mirnejše sožitje.

Dednost, vzgoja in okolje so nas oblikovali v edinstvene osebe z različnim razumevanjem, potrebami in nagnjenji. Ker se življenjske potrebe spreminjajo, se tudi predpisi in zakoni prilagajajo.

Ko mladi pari ustvarjajo družine, je prilagajanje včasih problematično. V starih časih so vaščani več ali manj vedeli, kaj lahko pričakujejo od članov drugih družin, ker so poznali prejšnje generacije teh družin. Naši otroci pa so

večinoma poročeni z za nas tujimi partnerji. Prilagoditi se morajo tujim tradicijam, zato ni čudno, da pride do nesporazumov.

Reveži

Danes sem srečala Naomi, ki je stara 49 let. Prišla je po pomoč, ker ji je hčerka pripeljala otroke in nimajo kaj jesti. Naomi ima pet otrok. Skrbi za petnajstletnega sina, ki je shizofrenik in zelo napadalen. Drugi trije sinovi so v zaporu. Hčerka je sama s šestimi otroki. Naomi nima zob, njeni nohti pa so rdeče nalakirani in kožo ima tetovirano.

Ljudi, ki pridejo po pomoč v St Vincent de Paul, prej nisem opazila, zdaj pa vidim, da so vedno in povsod med nami. Res je, kar je rekel Jezus: *Reveži bodo vedno med vami*. Močnejši mora pomagati slabotnejšemu, a pogosto bi močnejši radi posredovali tudi nezaželena navodila za življenje.

Kraljestvo, oblast in čast

Shakespeare je rekel: *There is nothing either good or bad but thinking makes it so* (Nič ni dobrega ali slabega, razen kolikor je takšno v naših mislih).

Bosanka Fatima me je povabila na kosilo. V Avstralijo je prišla leta 1995, po koncu vojne v Bosni. Ima pet otrok, ki jih je vzgojila strogo in z ljubeznijo. Po kosilu sva ob kavi izmenjali novice. Fatima noče slišati za vojne, kjer se ljudje zdaj pobijajo. »Vse to sem že živela in preživela,« reče Fatima. »Pobijali so nas kot zajce. Dokler smo imeli Tita, smo bili v raju, a ko je Tito umrl, je Bosna postala pekel. Tito je bil najbolj pravičen voditelj; z njim smo bili prvič vsi priznani, spoštovani in preskrbljeni. Za Tita smo bili vsi enaki; za njega vere in narodnosti

niso obstajale, vsi smo bili enakopravni Jugoslovani. Srbi in Hrvati so nas vedno hoteli uničiti. Edino Slovenci so bili prijazni do nas. Veliko Bosancev je odšlo na delo v Slovenijo in so tam ostali. Ko je Tito umrl, so vsi svetovni voditelji izrazili spoštovanje in prišli na pogreb.«

Danes mi je Zdenka prinesla torto. S starši je leta 1990 prišla iz Slavonije. Vedno peče dobrote in jih nosi nam, starejšim. Povedala sem ji o Fatiminem mnenju. Zdenka se strinja, da je bilo pod Titom dobro za vse.

Obe prijateljici sta iskreni, poštene in radodarni. Zakaj mislita drugače, kot jaz? Spomnim se, da sta eno generacijo mlajši od mene in sta pred oblastmi pobegnili po Titovi smrti. Vsi smo begunci, ki smo iskali nekaj boljšega in pravičnejšega. Fatima in Zdenka gledata na zgodovino in življenje nasploh s svojega stališča in iz svojih izkušenj. Vsak voditelj je za nekoga dober in za nekoga slab. Voditelje ponavadi ocenjujemo po tem, kaj so za nas naredili. Torej samo po sebi res ni nič dobro ali slabo.

Tito je videl, da bo več denarja kot od Rusije dobil od Amerike in zahodnih držav, zato je zavrnil sodelovanje s Stalinom. So prišli svetovni voditelji na njegov pogreb iz spoštovanja do Tita ali pa so hoteli obvarovati mejo med zahodno demokracijo in vzhodno avtokracijo?

Tukaj zagovarjamo demokracijo in se obenem pritožujemo, da vsak dela po svoje in da ni discipline. Pozabljamo, da smo od discipline pobegnili.

Težko je poslušati besede drugače mislečih, vendar sem jih hotela slišati.

Presenečena sem bila, kako malo vem o balkanski zgodovini, kljub temu, da sem bila učiteljica na Balkanu. V Titovem času smo se učili in kasneje poučevali mladino predvsem o narodnoosvobodilnih komunističnih herojih in zmagah. Narodnosti in vere sploh ni bilo priporočljivo omenjati, čeprav smo v sebi od otroških let vsi nosili skrito pripadnost veri in narodnosti.

Sosedje so vedno nevarni. Njihovi voditelji želijo razširiti svoje kraljestvo, oblast in slavo. Trenutno čakajo na priložnost, da bi sosеду vzeli, kar se jim zdi, da bi jim lahko pripadalo. Rusija hoče nazaj Aljasko, Kitajska hoče Tajvan in Sibirijo, Indija bi rada priključila bližnje otoke ... Vsi čakajo, da bo sosed oslabil in ne bo mogel braniti svojih mej.

Zavezniki so najprej tekmeci, kasneje pa pogosto postanejo sovražniki. Nekoč sem verjela, da sta Kitajska in Rusija prijateljski zaveznici, ker sta obe imeli komunistični sistem. Ko zdaj berem knjigo *Mao's Great Famine* vidim, da sta vedno tekmovali in čakali na priložnost, da prehitita in premagata ena drugo. S kulturno revolucijo na Kitajskem je Mao hotel pospešeno dvigniti kitajski standard in tako prehiteti Rusijo. V tej tekmi je od lakote in nasilja umrlo na milijone Kitjacev.

Trenutno vsi narodi iščejo zaveznike, ker se svet pripravlja na nove ureditve in razmejitve. Vsi bi radi izboljšali svet.

Jordan Peterson o vzgoji otrok

Marjan mi je poslal knjigo Jordana Petersona: *12 Rules for life. An antidote to chaos*.

Knjigo sem imela v rokah, ko sem čakala na zdravnika. Zdravnika je bolj zanimala moja knjiga kot moje zdravje.

Od zdravnika sem šla k fizioterapevtu. Pogledal je knjigo in rekel: »Dvakrat sem jo prebral in Jordana poslušal na YouTubeu. Vsak bi moral prebrati to knjigo.«

Govorila sem s sestro Jožico in ji to povedala. Pravi, da tudi v Sloveniji govorijo o tej knjigi. Meni je ostal v spominu stavek: *Življenje na zemlji je problematično. Že ko je Bog Adama in Evo vrgel iz raja, jima je rekel, da bosta imela težave s preživetjem in otroki*. Glede vzgoje otrok pravi: »Mnogi moderni starši dovolijo in nudijo otrokom vse, ker se bojijo, da jih otroci ne bodo imeli radi, če jim bodo kaj prepovedali ali jih kaznovali za prekrške.« Jordan pravi, da otroci iščejo meje, vendar so nekateri starši preleni, da bi vzpostavili pravila vedenja. Nevzgojeni otroci imajo ponavadi težave z avtoriteto in vrstniki. Otroke moramo naučiti, kaj je v družbi primerno in zaželeno, pričakovano in odobreno.

Že četrta zapoved pravi: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji*.

Se mi zdi, da je knjiga polna zdravih (*common sense*) nasvetov za družine. Vse probleme se da rešiti, če si vzamemo čas. Še posebej, če ne ravnamo po zadnji modi, ampak po preizkušanih metodah.

Ezopove basni za današnji čas (9)

Katarina Mahnič, riše: Zorka Černjak

Maček in kokoši

Maček izve, da na neki kmetiji obolevajo kokoši. Preobleče se v zdravnika, vzame ustrezne pripomočke in se odpravi tja. Na kmetiji začne spraševati kokoši, kako se počutijo. Skočijo mu v besedo in rečejo: »Dobro, samo če ti izgineš od tukaj!«

Maček in petelin

Maček ujame petelina in ga hoče pojesti, vendar z opravičljivim razlogom. Tako ga začne obtoževati, da zaradi njegovega kikirikanja ljudje ponoči ne morejo spati. Petelin se brani, da jim s petjem koristi, saj jih zbudi ob pravem času, da ne zamudijo vsakodnevnih dolžnosti. Maček ga nato obsodi, da greši, ker se druži z materjo in sestrami. Tudi na to obtožbo petelin odgovarja, da s tem le koristi svojim gospodarjem, saj jim kokoši zato znesejo mnogo jajc. Na koncu maček reče: »Čeprav si se izvrstno branil, nočem ostati lačen!« In ga požre.

O razpoznavnosti zla

Zanimivo je, da največ basni govori ravno o zlu. Skoraj vsaka žival, poleg drugih človeških lastnosti, posebej tudi zlo. Še posebej lisica, maček, volk, kača, lev, orel ... Legenda pripoveduje, da so bila Dobra dela tako šibka, da so jih Zla vedno premagala. Zato so Dobra odletela v nebo, poiskala boga Zevsa in ga prosila za nasvet, kako naj prihajajo med ljudi. Ta je odgovoril, naj prihajajo posamezno, ne vsa skupaj. Zaradi tega Zla dela, ki domujejo v bližini, neprestano napadajo ljudi, Dobra pa počasneje prihajajo z neba.

Zlo je povsod navzoče, tudi v vsakem izmed nas. To težko priznamo, čeprav se včasih zalotimo, da nekje v svojih globinah privoščimo nesrečo, ki se je zgodila drugemu, nestrpnost pričakujemo razvoj dogodkov, ki ne bo prizadel nas, snujemo majhna, podla maščevanja ali zakrknemo, ko se je treba postaviti v bran pred zlom. Tudi na zunaj je veliko lažje izpasti slab, saj tako drugi ne bodo preveč pričakovali od nas in nas bodo pustili pri miru. Odločitev za zlo je namreč dosti lažja kot odločitev za dobro, pot nazaj pa težka za omahljivce.

Zlo je očitno, zlo je razpoznavno. A zlo ni vztrajno in neredko uniči samo sebe. Osupne in ohromi s svojo krutostjo, a prav tako vztrajnost njegovega zanikanja ohromi zlo. S tem se dobrota in zlo postavita v enakovreden položaj. Ker je boj dolg in zahteva mnoge žrtve, ne le v dobesednem pomenu te besede, smo velikokrat prepričani, da zmaguje zlo. Toda če bi res bilo tako, svet ne bi več obstajal. Res so zlo izumili ljudje, a prav ljudem in le njim je dana moč, da ga zanikajo, uničijo, pozabijo.

Kot v današnjih basnih, zlo najprej napada zastrto, nosi prijazno preobleko in poskuša prepričati s sladkimi lažmi. Ko tako ne uspe, preide v odkrit napad. Zdaj je na vrsti obtoževanje, a le toliko, da si pomiri »vest«, kajti napade tudi, kadar ne najde nobene krivde. Njegova misija »odreševanja« se začne, saj je nekaj časa in na neki čuden način tudi zlo prepričano, da dela dobro, da je nepogrešljivo.

Če je človek do sebe in sveta vsaj približno razmišljujoč, kritičen in nepopustljiv, ni težko ločiti dobrega od zla. Malo težje pa je pozabiti na koristi in zlu na mamljive ponudbe odgovoriti: »Dobro se imam, samo izgini od tukaj!«

**SLOVENSKO SOCIALNO SKRBSTVO
IN INFORMACIJSKI URAD Inc.
19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101**

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da bo do nadaljnjega naša pisarna odprta vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 11. do 12. ure ali po predhodnem dogovoru. Prosimo vas, da se za obisk v pisarni dogovorite preko e-pošte: slovwelfare@bigpond.com ali preko telefona: **+61 407 056 463 Peter Mandelj ali +61 3 9795 8550 Slavka Gorup ali +61 409 478 635 pisarna v Kewju.**

V naši pisarni lahko dobite nasvete in pomoč pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, zahteve za popravilo krivic žrtvam vojnega nasilja, za delnice, oporoke, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, pri iskanju slovenske davčne številke in podobno. Nekaj informacij in potrebne obrazce lahko dobite na naši internetni strani: www.slovenianwelfare.org.au

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

Veleposlanik: MARKO HAM

svetovalec in namestnik: DAVOR DEVČIČ

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

TOBIN BROTHERS
FUNERALS
Celebrating Lives

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

*We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.*

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

